

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra Tělesné výchovy

Tomáš Salvét

Badminton na základních školách

Badminton in primary schools

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **Kombinované studium**

Studijní obor: **Vychovatelství**

Vedoucí bakalářské práce: **PaedDr. Ivan Příbyl**

2013

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE – PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

Katedra: Tělesné výchovy

Akademický rok vyspání: 2011-2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ředitelka ÚPRPŠ vám ve smyslu Nařízení vlády ČR č. 111/1998 Sb., o státních závěrečných a státních rigorózních zkouškách, určuje tuto bakalářskou práci:

Název práce: **Badminton na základních školách**

Název práce v anglickém jazyce: Badminton in primary schools

Klíčová slova:

badminton, podpora badmintonu, tělesná příprava, základní pravidla badmintonu, základní škola, učební plány, metodika výuky, vyučovací hodina, školní hřiště, tělocvična, rozvoj zájmu o badminton

Klíčová slova v anglickém jazyce:

badminton, badminton support, physical training, basic rules of badminton, basic school curricula, teaching methodology, lesson, school playground, gym, developing interest in badminton

Řešitel:	Tomáš SALVET	1. 2. 1977
	(titul, jméno, příjmení, rodné příjmení,.)	datum narození

Náchodská 777/47, 193 00 PRAHA 9 – Horní Počernice

(adresa bydliště)

Jazyk práce: čeština

Typ práce: bakalářská

Obor práce: Vychovatelství ÚPRPŠ

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je, podle vydaných pokynů a ve stanoveném rozsahu, popsat postavení a význam badmintonu na základních školách – na základě vyhodnocení současného stavu realizace badmintonu na základních školách a po posouzení úrovně znalostí a zájmu ze strany žáků a učitelů a s přihlédnutím na případné další aspekty, naznačit perspektivu a možnosti dalšího rozvoje badmintonu na základních školách.

Předběžná náplň práce:

Bakalářská práce je členěna na dvě části - na teoretický rozbor badmintonu (historie a vývoj hry, popis a vysvětlení základních pojmů a pravidel, přehled základních pomůcek a potřebného vybavení, seznámení se základy taktiky hry, popis úderové techniky apod.) a na rozbor možností dalšího rozvoje badmintonu na základních školách (vyhodnocení současného stavu, význam a přínos aplikace hry do tělesné výchovy, analýza klíčových problémů a perspektiva badmintonu na základních školách, náměty na začlenění do učebních plánů na konkrétní základní škole apod.)

Předběžná náplň práce v anglickém jazyce:

The thesis is divided into two parts - the theoretical analysis of badminton (history and development of the game, a description and explanation of basic concepts and rules, an overview of basic tools and necessary equipment, tactics familiar with the basics of the game, a description of the hammer technique, etc.) and the possibility of further analysis development of badminton in primary (evaluation of current status, importance and benefits of applying games in physical education, analysis of key problems and prospects of badminton in primary schools, suggestions for integration into the curriculum at a particular elementary school, etc.)

Rozsah prací: min. 40 stran

Rozsah příloh: 4 – 6 samostatných příloh

Seznam odborné literatury:

KRISTOFIČ, Jaroslav - Pohybová příprava dětí. Praha: Grada Publishing, 2006, ISBN 80-247-1636-4
MARKOV, Oleg Michailovič, Badminton, zahraniční publikace - rusky, 1961
MENDREK, Tomasz – Badminton, Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-2004-3
PERIČ, Tomáš - Sportovní příprava dětí, Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-2643-4
PETEROVÁ, Milena - Výchova k udržitelnému rozvoji v tělesné výchově ..., Praha: Klub ekol. výchovy, 2007
Sborník - TV a sport na školách všech stupňů, Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1994, ISBN 80-210-0874-1
SEIDLOVÁ, Marie - Učební plán školy - zkušenosti z řízení malých škol, Praha: Národní institut pro DV, 2006
TÁBORSKÝ, František - Sportovní hry, Praha: Grada Publishing, 2005, ISBN 80-247-1330-6

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Ivan PŘIBYL (+420 221900674)

(titul, jméno, příjmení, kontaktní spojení)

(podpis)

Konzultanti: PaedDr. Ivan PŘIBYL (+420 221900674, ivan.pribyl@seznam.cz)

(titul, jméno, příjmení, kontaktní spojení)

Datum zadání bakalářské práce: 18. listopadu 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2013

V Praze dne: 14.3.2011

Ředitelka UPRPŠ

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Badminton na základních školách“ vypracoval samostatně, za použití pramenů, uvedených v seznamu literatury nebo přímo v textu a pod odborným vedením vedoucího bakalářské práce.

Jako autor bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem při jejím zpracování neporušil autorská práva třetích osob, a že bakalářská práce nebyla použita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla uložena v knihovně Univerzity Karlovy v Praze a byla zpřístupněna ke studijním účelům.

V Praze dne 12. 3. 2013

Tomáš Salvét

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi během zpracování bakalářské práce pomáhali, poskytováním rad a informací nebo vytvořením optimálních pracovních podmínek.

Poděkování patří zejména vedoucímu bakalářské práce PaedDr. Ivanu Příbylovi, za užitečné odborné rady během bakalářské práce.

Název: **Badminton na základních školách**

Autor: **Tomáš Salvét**

Katedra: **Katedra tělesné výchovy**

Vedoucí práce: **PaedDr. Ivan Příbyl**

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na vyhodnocení úrovně provozování badmintonu na základních školách, na zjištění současného skutečného stavu praktického zařazování badmintonu do výuky tělesné výchovy na základních školách a na stanovení reálných podmínek a možností dalšího systematického a cílevědomého rozvoje a využívání badmintonu na základních školách, případně i na jeho častější zařazování do činnosti školních družin a školních klubů a do mimoškolní zájmové činnosti základních škol.

Součástí bakalářské práce je i navržení optimálních způsobů prosazení badmintonu do základních škol, naznačení účelných forem a aktivních prvků spolupráce mezi základními školami a kompetentními orgány a organizacemi a poukázání na rozhodující faktory, které snahu o razantnější rozvoj badmintonu na základních školách podmiňují. Dalším z úkolů bakalářské práce je i poukázání na účelnější a účinnější způsoby propagace badmintonu a metody zvýšení zájmu žáků základních škol o badminton.

Hledání všech faktorů, které razantnější rozvoj badmintonu na základních školách pozitivně nebo negativně ovlivňují, by měl přispět dotazníkový průzkum, jehož respondenty byly prakticky všechny základní školy v okolí mého bydliště v Praze 20 (městská část Horní Počernice).

Všechny uváděné praktické návrhy, směřující k účinnějšímu rozvoji školního badmintonu, navazují na efektivní a praxí ověřená opatření, která byla v této oblasti dosud realizována.

Klíčová slova

badminton, tělesná výchova, rozvoj sportu, základní škola

Title: **Badminton in primary schools**

Author: **Tomáš Salvét**

Department: **Department of Education Physical Education**

Supervisor: **PaedDr. Ivan Příbyl**

ABSTRACT

This thesis is focused on evaluating the operational level of badminton in primary schools and to determine the current state of its practical classification in physical education courses. Additionally it is to set realistic conditions and discover possibilities of further systematic and purposeful development of badminton, or even to its frequent inclusion in the activities of school groups, school clubs or after-school activities of elementary schools.

The thesis is designed to optimize methods of promoting badminton in primary school, to indicate appropriate forms and active elements of cooperation between primary schools and competent authorities and organizations, which would result in pointing out crucial factors for further development of badminton in primary schools. Another goal of this thesis is to point out more effective and efficient ways of promoting badminton and methods to increase elementary school pupil's interest in badminton.

Researching respondents at almost all primary schools in my neighborhood of Prague 20 (městská část Horní Počernice) resulted in discovering factors, that had either a positive or negative impact on the development of badminton in primary schools.

The learned practical suggestions aim at developing effective school badminton, which follow the practice of proven measures that have already been implemented.

Keywords

badminton, physical education, sports development, primary school

O B S A H

1 Úvod	8
2 Historie a vývoj badmintonu	9
2.1 Vznik badmintonu - základní charakteristika	9
2.2 Stručná historie badmintonu	10
2.3 Historie a současnost světového badmintonu	10
2.4 Organizování a řízení badmintonu v České republice	12
3 Základní údaje o badmintonu	14
3.1 Přehled základního badmintonového vybavení a pomůcek	14
3.1.1 Badmintonové hřiště a doplňky	14
3.1.2 Badmintonová raketa – vlastnosti a druhy raket	17
3.1.3 Badmintonový míček – vlastnosti a druhy míčků	22
3.1.4 Další badmintonové vybavení, doplňky a pomůcky	26
3.2 Základní informace o pravidlech - disciplíny, podání, údery	27
4 Badminton na základních školách	33
4.1 Možnosti prosazování badmintonu do základních škol	33
4.1.1 Badminton – součást tělesné výchovy a zájmové činnosti	35
4.1.2 Úloha učitele při výuce tělesné výchovy	36
4.2 Vlivy badmintonu na žáky základní školy	40
4.2.1 Pohybová aktivita a význam pohybových návyků žáků	40
4.2.2 Sportovní motivace a její zdroje	41
5 Průzkum praktikování badmintonu v základních školách	43
5.1 Současný stav a úroveň školního badmintonu	43
5.2 Příprava a realizace dotazníkového průzkumu	45
5.3 Rozbor dotazníkového průzkumu	46
5.4 Návrhy a opatření k zajištění rozvoje školního badmintonu	49
6 Závěr	52
7 Seznam použitých zdrojů	54
8 Seznam příloh	56

1 Úvod

Badminton je jednou z nejrychlejších raketových her na světě. Mnoho lidí u nás i ve světě se s touto individuální hrou setkala, ať již jen jako divák nebo jako rekreační hráč někde u vody či na plácku za domem. Na své masovější amatérské (komerční) nebo i profesionální uplatnění badminton stále ještě čeká, a to i přesto, že v poslední době se podmínky v tomto směru pozvolna zlepšují - přibývají kvalitní halová multifunkční hřiště, zvyšuje se počet aktivních hráčů i soutěžních badmintonových oddílů, zlepšuje se vybavení pro badminton a jeho cenová dostupnost.

Razantnějšímu rozvoji badmintonu nebrání ani tak náklady na sportovní vybavení, ale spíše poměrně vysoké fyzické a psychické nároky na samotné hráče. Zatímco pro rekreační badmintonové pinkání postačí dvě obyčejné rakety, umělohmotný košíček, nějaký rovnější plácek a částečné bezvětrí, k provozování výkonnostního badmintonu, hraného podle regulérních soutěžních pravidel, jsou nároky na hráče i vybavení podstatně vyšší. „Soutěžní“ badminton by většinou na venkovním hřišti negativně ovlivňovaly hlavně nepříznivé klimatické a povětrnostní podmínky (vítr, déšť, slunce), což způsobuje neregulérnost hry z důvodů průhybu a pohybu sítě, k odklánění míčku ze směru apod. Dalším problémem je nerovnost povrchu hřiště, kdy dochází nejen ke ztížení pohybu, ale i ke zvýšení rizika zranění. Přestože řada škol má již svou tělocvičnu, často i s jedním nebo více badmintonovými hřišti, razantnějšímu rozvoji badmintonu brání mimo jiné fakt, že hru mohou hrát na jednom hřišti maximálně čtyři hráči, jinými slovy – badminton nepatří mezi masové sporty, jako fotbal, basketbal, volejbal apod., kdy je do hry najednou zapojeno více hráčů. Při přechodu od rekreačního k soutěžnímu badmintonu, dělá začínajícím hráčům největší problém, odvyknout si základnímu pojetí a smyslu hry. Při rekreačním pinkání u vody je snahou a cílem, snažit se vrátit košíček co nejpresněji svému spoluhráči a uhrát co nejvíce vzájemných výměn. Při soutěžním badmintonu, hraném na regulérním hřišti a podle jasně daných pravidel, jde přesně o úplný opak – snažit se, aby míček spadl do hřiště na soupeřově straně a aby se soupeř míčku nedotkl.

Badminton je pestrá, zajímavá a napínavá hra, vyžadující nejen dobrou úderovou techniku, vytrvalost, rychlost a další fyzické předpoklady, ale i pohotovost, důvtip, taktické myšlení, herní strategii a celkovou psychickou odolnost a dobré morálně-volní vlastnosti. I proto si badminton zaslouží, aby se na školách hrál častěji.

2 Historie a vývoj badmintonu

2.1 Vznik badmintonu – základní charakteristika

Prakticky každý turista, plážový rekreant, táborník nebo „zahradní sportovec“ přišel do styku s běžnou vypletenou nebo lisovanou raketou a s obyčejným umělohmotným míčkem. Amatérskou hru často znepríjemňoval vítr, déšť nebo nerovný terén. Málokdo si v těch chvílích uvědomil, že hraje jednu z nejstarších her, a že mnohem větší sportovní vyžití a mnohem větší požitek ze hry přináší halový badminton – hra s jasnými pravidly a s velkými nároky na fyzickou i psychickou kondici.

Badminton je jedním z nejrychlejších „raketových“ sportů – sportů, při kterém se používá raketa. Hráč musí mít nejen vynikající postřeh, ale hlavně výbornou fyzickou i psychickou kondici. Na mezinárodních soutěžích přesahuje naměřená rychlost míče často i 320 km/h a v poslední době byly naměřeny i rychlosti přes 400 km/h. Hráč naběhá během jediného zápasu i několik kilometrů. Pro srovnání náročnosti badmintonu například s tenisem, lze použít údaje z konkrétních tenisových a badmintonových zápasů. V roce 1985 na tenisovém turnaji All England Championships Boris Becker porazil Kevina Currena (3:1). Ve stejném roce na světovém badmintonovém šampionátu v Calgary (USA) porazil Han Jian (Čína) protihráče Mortena Frosta (Dánsko) 2:1. Porovnání vybraných základních statistických údajů, získaných z několika zdrojů, ukazuje následující tabulka: [13] [17] [18]

<i>Vybrané údaje</i>	TENIS	BADMINTON
Celková doba trvání zápasu	3 h. 18 min.	1 h. 16 min.
Doba míče ve hře celkem	18 min.	37 min.
Intenzita zápasu (doba míče ve hře/doba zápasu)	9%	48%
Počet výměn celkem	299	146
Počet úderů celkem	1004	1972
Průměrný počet úderů za výměnu	3,4	13,5
Uběhnutá vzdálenost celkem	2 míle (3,36 km)	4 míle (6,72 km)

Tabulka 1 – Porovnání tenisu s badmintonem u konkrétních utkání

Za pozornost stojí zejména údaje o délce zápasů, uběhnuté vzdálenosti a počtu úderů raketou – badmintonisté při přibližně poloviční době hry, odehráli přibližně dvojnásobný počet úderů a délka trasy jejich pohybu po hřišti byla dvojnásobná.

2.2 Stručná historie badmintonu

V odborné sportovní literatuře i v různých encyklopediích je historie badmintonu vysvětlována až na nepatrné odchylky prakticky stejně, ale každopádně se všechny prameny shodují v tom, že badminton patří mezi nejstarší sporty a je nejrychlejší raketovou hrou na světě.

První doložené záznamy o této zajímavé sportovní hře pocházejí ze 7. století, kdy Číňané provozovali hru zvanou Di-Dschian-Dsi. Na podobném principu odbíjení opeřeného míčku byla hrána v Japonsku hra Cibane a v Korei se potom badmintonový předchůdce jmenoval Tiye-Kitcha-Ki. Mimo asijský kontinent se badmintonu podobné hry provozovaly mezi americkými indiány (v Latinské Americe - hra zvaná „Indiaca“) a dokonce i ve středověké Evropě (ve Francii v 16. století to byla hra zvaná „Jeu Volant“), kde však byla časem tato hra zapomenuta. [3] [14]

Dějiny moderního badmintonu se začaly psát hrou nazývanou jako „poona“, pojmenovanou podle indického města Puna, kde jej okolo roku 1850 „objevili“ britští vojáci. Ti hru přivezli do Anglie, kde v roce 1850 získala své současné jméno. Isaac Spratt svůj pamflet, ve kterém popisoval hru provozovanou v Badminton House vévodou z Beufortu, pojmenoval „Badminton Battledore – a new game“.¹ [12]

2.3 Historie a současnost světového badmintonu

Už v roce 1854 měla hra „badminton“ svá první pravidla a v roce 1893 byla ustanovena v Anglii první národní badmintonová asociace. V roce 1899 byl uspořádán první ročník dodnes nejprestižnějšího světového turnaje All England Championships, který je považován za badmintonovou obdobu tenisového Wimbledonu. [3]

Mezinárodní badmintonová federace (IBF) vznikla v roce 1934, od roku 2006 je známá pod zkratkou BWF (viz tabulka 2) a v současnosti sdružuje 165 národních svazů a sídlo má v Kuala Lumpur v Malajsii. Badminton se dnes hraje na všech kontinentech, nejvíce však v Asii. V roce 1967 ve Frankfurtu nad Mohanem vznikla Evropská badmintonová unie (EBU) a jedním ze zakládajících členů byla i naše republika.

¹ Údaje o historii jsou publikovány téměř na všech badmintonových webových stránkách (výrobci vybavení pro badminton, badmintonový svaz a oddíly, profesionální hráči apod.)

Významné světové „badmintonové“ události dokumentuje následující chronologický přehled, získaný vyhledáním dostupných údajů v odborných publikacích [3] a na internetu [14]:

1877	ustanovení pravidel badmintonu prvním anglickým klubem
1893	založení první národní badmintonové asociace v Anglii, BAE
1899	1. ročník All England Championships - turnaj je pokládán za neoficiální mistrovství světa a je v podstatě obdobou tenisového Wimbledonu
1934	ustavení Mezinárodní badmintonové federace IBF deseti národními svazy (Anglie, Dánsko, Francie, Holandsko, Irsko, Kanada, Nový Zéland, Skotsko a Wels)
1948	ustaven Thomas Cup Georgem Thomasem, prvním prezidentem IBF, mezinárod. soutěž družstev mužů - obdoba tenisového Davis Cupu
1956	ustaven Uber Cup, mezinárodní soutěž družstev žen
1967	založena ve Frankfurtu nad Mohanem Evropská badmintonová unie, k 10 zakládajícím národním svazům patřil i Československý badminton. Svaz - v r. 1980 sdružuje 24 členských národních svazů
1968	badminton poprvé uveden na Olympijských hrách v Mnichově jako ukázkový sport; vystoupení badmintonistů se líbilo, ale při hlasování o trvalém zařazení badmintonu do programu OH nebyl návrh rozdílem jednoho hlasu přijat
1968	první mistrovství Evropy
1977	poprvé se hraje MS jednotlivců (ve švédském Malmö)
1979	uspořádán první zcela profesionální badmintonový turnaj ve slavné Royal Albert Hall v Londýně
1992	premiéra badmintonu na letních OH v Barceloně (Španělsko) – pouze dvouhry a čtyřhry
1992	poprvé se hraje individuální MS juniorů (v Jachtě – Indonésie)
1996	na OH v Atlantě se poprvé hraje i smíšená čtyřhra, ve dvouhře mužů získal zlatou medaili Dán P. E. Hoyer-Larsen (34 let) - prolomil tak absolutní nadvládu asijských hráčů
2006	velká změna pravidel a systému počítání ... Mezinárodní badmintonová federace (IBF - International Badminton Federation) mění název na Světovou badmintonovou federaci (WBF - World Badminton Federation)

Tabulka 2: Chronologický přehled významných světových badmintonových událostí

V současnosti je největší badmintonovou velmocí Čína. Jejím největším soupeřem jsou další asijské státy, především Indonésie, Jižní Korea a Malajsie. Evropský badminton zachraňuje především Dánsko, které má v evropském badmintonu obdobné postavení jako Čína ve světovém badmintonu – z dalších zemí se střídavě o úspěchy dělí Německo, Anglie a Nizozemí. Postavení badmintonových velmocí ve

světě koresponduje s počtem olympijských medailí a je znázorněno v následující tabulce 3: [12] [17]

Země - OH	1992	1996	2000	2004	2008	2012	CELKEM
 Čína	5	4	8	5	8	8	38
 Indonésie	5	4	3	3	3	-	18
 Jižní Korea	4	4	2	4	3	1	18
 Dánsko	1	1	1	1	-	2	6
 Malajsie	1	2	-	-	1	1	5
 Velká Británie	-	-	1	1	-	-	2

Tabulka 3: Počty medailí na OH

Badminton sice není tak populární jako třeba tenis, ale i tak měl tento nejrychlejší raketový sport hodně slavných hráčů, kteří tvořili dějiny tohoto sportovního odvětví. I když badminton je olympijským sportem pouze dvacet let, má již své legendy po celém světě, zejména ze zemí, uvedených v tabulce na předních místech.

2.4 Organizování a řízení badmintonu v České republice

Badminton má i u nás dlouholetou tradici a postupně, s rostoucí oblibou a přibývajícími badmintonovými oddíly, rostou nároky na jeho důslednější propagaci, na kvalitně propracovanou organizaci všech soutěží a na kvalitní práci celé členské základny. Česko je členem IBF od roku 1967 - v IBF je zastoupeno Českým badmintonovým svazem (používá oficiálně zkratku ČBaS). V čele voleného výkonného výboru Českého badmintonového svazu, který řídí šest odborných komisí a oblastní výkonné výbory, je v současné době Mgr. Hana Procházková. [14]

Badmintonové soutěže jsou v rámci Českého badmintonového svazu organizovány formou účasti družstev v ligových „skupinách“ – nejvyšší skupinou je „extraligová soutěž“, která nese název „Compo Praha Extraliga badmintonových družstev“ a je tvořena celkem osmi soutěžními oddíly. Nižší stupněm badmintonové soutěže jsou dvě prvoligové skupiny, konkrétně „1. liga – západní skupina“ a „1. liga – východní skupina“. V každé prvoligové skupině hraje 7 badmintonových oddílů a postup do těchto soutěží si zajišťují nejlepší badmintonové oddíly ze dvou druholigových soutěží („západ“ a „východ“). Hrají se i krajské a městské soutěže.

V rámci ČR je pod Českým badmintonovým svazem organizováno téměř 150 badmintonových oddílů, v nichž se sdružuje téměř 5000 hráčů, kteří se zúčastňují

celorepublikových turnajů Grand Prix (GP) v několika věkových kategoriích². Výsledky jsou průběžně vyhodnocovány v dlouhodobých žebříčcích; bodování hráčů za umístění v turnajích je prováděno podle bodovacích tabulek Českého badmintonového svazu.

Naši badmintonisté – hráčky i hráči – zaznamenali již v minulosti řadu úspěchů na turnajích a soutěžích v zahraničí. Zastoupení jsme měli dokonce i na olympijských hrách, i když pouze v soutěži jednotlivců (LOH 1992 – Mendrek, Lacinová, LOH 2008 – Koukal, Ludíková, LOH 2012 – Koukal, Gavnholt-Ludíková); čtyřher jsme se na OH nezúčastnili. Kromě jmenovaných, patří mezi naše nejlepší hráče ještě Jan Fröhlich, Martina Benešová. [13] [18]

Organizování a vývoj badmintonu v českých zemích dokumentují i některé následující chronologické údaje, získané vyhledáním dostupných údajů v odborných publikacích, literatuře a na internetu: [3] [14]

1781	první písemný doklad o hře s pérovým míčkem (Slabikář pro městské školy v císařských královských zemích)
1862	badminton byl poprvé popsán v odborné literatuře: a) Tělocvik pro dívky (Bohdan Ardel) b) Hra s opeřeným míčkem (Božena Marešová) (Badminton však v té době neměl šanci u nás obstát. Důvodem byla velká konkurence sokolského nářadového tělocviku a venkovních míčových her.)
1957	vznik prvních dvou badmintonových oddílů (TJ Spoje Praha a klub na VŠ železniční)
1958	konal se první turnaj v tělocvičně Spojů Praha na Žižkově
1961	konalo se první mistrovství ČSSR
1964	první mezistátní zápas sehrál klub Spoje Praha s Wiener Neustadtem
1967	konalo se první mezistátní utkání v zahraničí (Drážďany); prohra s družstvem NDR
1968	konalo se první mezistátní utkání u nás – naši zvítězili v hale Sparty Praha 4:3 nad týmem Norska
1972	od tohoto roku se koná každoročně Mezinárodní mistrovství ČSSR (dnes ČR), které patří mezi oficiální turnaje IBF.

Tabulka 4: Chronologický přehled československých a českých významných badmintonových událostí

Na doplnění historických údajů nelze opomenout skutečnost, že otcem českého badmintonu byl Josef R. Beneš – trenér, metodik, propagátor – který jako první přeložil oficiální pravidla badmintonu. Popularitě a rozvoji badmintonu u nás pomohla i náhoda – v Praze začali v padesátých letech studovat dva skvělí reprezentanti Indonésie - Chandra a Ismail Laurin, kteří přispěli rozvoji badmintonu u nás svou trenérskou a hráčskou činností – naši hráči tím získali možnost hrát badminton na vrcholné úrovni. I

² Hráči jsou zařazeni do 5-ti věkových kategorií a s označením - U13, U15, U17, U19 a dospělí

když se naši hráči a hráčky badmintonu občas umístí v rámci evropských žebříčků na předních místech, jde zatím spíše o výjimky; v poslední době poměrně často můžeme vidat naše badmintonisty především v evropských profesionálních badmintonových klubech. [13] [14]

3 Základní údaje o badmintonu

3.1 Přehled základního badmintonového vybavení a pomůcek

Základním předpokladem pro hru badmintonu na hřišti, upraveném podle platných pravidel (správný povrch, lajnování, síť, sloupky, upevňovací zařízení apod.), je raketa, míček, vhodná obuv a oblečení, případně další doplňky (omotávky, bagy, tašky, batohy). Hřiště pro badminton může být „nakresleno“ na podlaze tělocvičny (haly) nebo ho může nahradit speciální mobilní koberec se zakreslenými čarami. Výhodou je, že pohyb po koberci tlumí nárazy a po dokončení hry se může „srolovat“ a uložit na určené místo.

Hřiště může být v případě potřeby doplněno stanovištěm pro rozhodčího (vyvýšený stojan se sedačkou), zachytnými sítěmi mezi hřišti, počítadlem skóre, případně dalším potřebami a pomůckami, které usnadní hru a její rozhodování – takto vybavená hřiště najdou uplatnění zejména v soutěžním badmintonu; pro badminton v tělocvičnách základních škol lze považovat většinu zmíněného nákladného vybavení, doplňků a pomůcek v podstatě za nadstandardní a zmínka o nich bude jen informativní.

Pro potřeby „školního“ badmintonu postačí, orientovat se v základním vybavení - cenově přijatelném a v prodejnách snadno dostupném - standardní raketa, běžný syntetický míček, vhodná sportovní obuv a pohodlné oblečení. Hřiště lze vytvořit i nalepením barevných čar na podlahu tělocvičny (umělé lajny), jako stojany pro síť postačí přenosné levné stojany nebo stojany, vyrobené svépomocí.

O školní badmintonové výbavě se zmiňuji v dalších částech bakalářské práce.

3.1.1 Badmintonové hřiště a doplňky

Badmintonové hřiště (používá se i termín „kurt“) se většinou umísťuje do uzavřených tělocvičen a sportovních hal. Plocha badmintonového hřiště se nazývá hrací pole a je vymezeno čarami o šířce 4 centimetry, nejčastěji bílé nebo žluté barvy.

Celkové rozměry kompletního hřiště jsou 13,4 metru na délku a 6,1 metru na šířku. Hrací pole rozděluje přesně v polovině hřiště badmintonová síť o výšce 155 cm, která je na krajích, v místě postranních čar, podepřena stojany.

Rozměry hřiště pro dvouhru a čtyřhru mají odlišné rozměry (příloha 1 a obrázek 4); liší se zejména šířkou hřiště a rozměry podávacího pole (šířkou a délkou podací čary). Délka hřiště je pro dvouhru i čtyřhru stejná – 13,4 m. Stručně lze charakterizovat rozdíly hřiště pro dvouhru a čtyřhru takto:

- **Hřiště pro dvouhru** - na šířku platí vnitřní postranní čary (užší hřiště). Vzadu platí vždy až zadní čára. Při podání musí míček přeletět křížně do soupeřova pole a nesmí dopadnout před přední podávací čáru - mezi síť a přední podávací čáru.
- **Hřiště pro čtyřhru** - na šířku platí vnější postranní čary (širší hřiště); šířka kurtu je 6,1 metru. Výjimkou je podání, kdy neplatí standardní délka hřiště. Podání při čtyřhře musí směřovat do obdélníku, vyznačeném přední podávací čarou, postranní čarou pro čtyřhru (vnější postranní čára) a zadní podávací čarou pro čtyřhru. Jinými slovy, nesmí míček při podání dopadnout před přední podávací čáru (stejně jako u dvouhry), ale nesmí dopadnout ani za zadní podávací čáru pro čtyřhru. Při hře nemá již přední i zadní podávací čára pro čtyřhru žádný význam. Obě čary pouze vymezují prostor pro podání. Dopad míčku při podání před přední podávací čáru nebo za zadní podávací čáru je chybou podávajícího. Dopad míčku na čáru je posuzován jako dobrý míč, neboť čary jsou součástí kurtu³.

Badmintonová síť – základní údaje

- ✓ středem hřiště prochází síť s oky o velikosti od 15 do 20 mm;
- ✓ výška sítě musí být vysoká 760 mm a široká minimálně 6,1 m;
- ✓ musí být zhotovena z jemné šňůry tmavé barvy jednotné tloušťky;
- ✓ horní okraj sítě musí být ohraničen přeloženou bílou páskou o celkové šířce 75 mm, kterou prochází šňůra nebo ocelové lanko (páska musí spočívat na šňůře či lanku);
- ✓ horní okraj sítě je vzdálen od povrchu dvorce 1,524 m uprostřed dvorce a 1,55 m nad postranními čarami pro čtyřhru;

³ Jako zdroj použito: <http://badminton-pravidla.cz/badmintonovyacute-kurt.html>

- ✓ mezi konci sítě a sloupky nesmí být žádné mezery

Obrázek 1 – Badmintonová síť – detail uchycení napínacího lanka

Badmintonové stojany (sloupky) – základní údaje

- ✓ badmintonová síť je podpírána na obou koncích sloupky neboli stojany;
- ✓ stojany jsou stacionární (zapuštěné do otvoru) nebo mobilní (opatřené závažím – písek, voda apod. a kolečky) a mohou být z různých materiálů, ale musí splňovat požadavky normy pro badminton ČSN EN 1509;
- ✓ sloupky jsou zpravidla vysoké 1550 mm a široké 750 mm a jsou opatřeny záseky pro uchycení sítě.

Obrázek 2 – Ocelové mobilní sloupky – plněné pískem a vodou

Badmintonový koberec

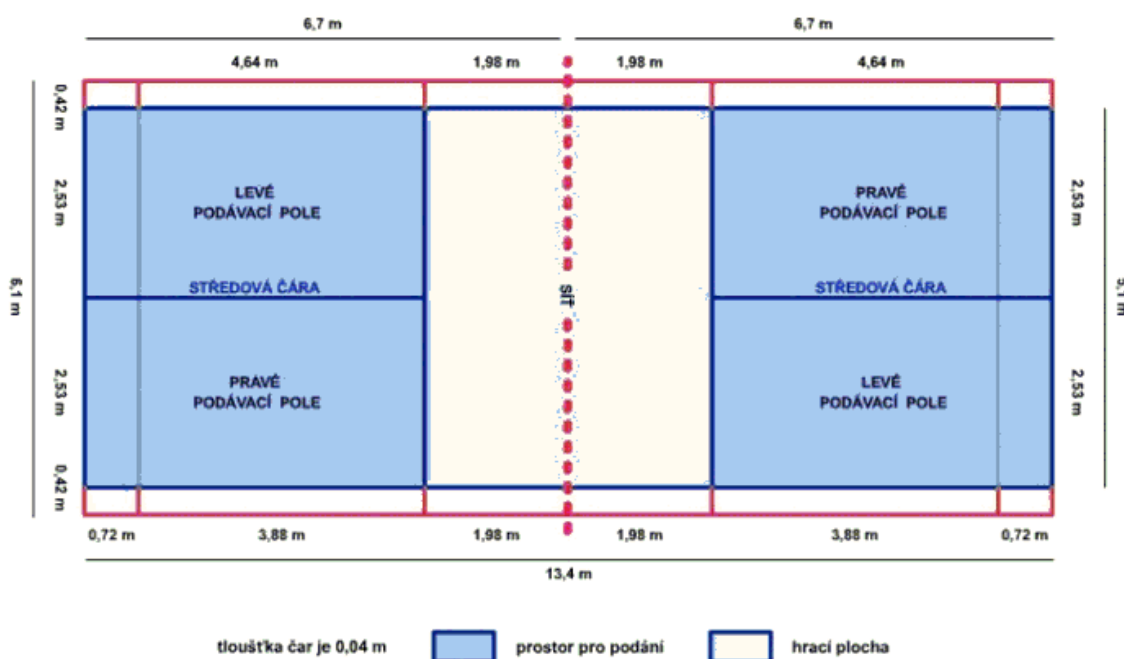
Badmintonové hřiště lze ve školních tělocvičnách, kde často není možné nebo vhodné zakreslit badmintonové hřiště (na povrchu je již mnoho jiných čar, nebo stávající povrch je nevhodný nebo nekvalitní), lze na podlahu položit tzv. „mobilní badmintonový koberec“, zpravidla zelené nebo modré barvy – viz obrázek 3.

Obrázek 3 – Mobilní badmintonové hřiště - koberec

Badmintonové hřiště – schéma

Badmintonové hřiště pro dvouhru a čtyřhru, jak již bylo uvedeno v předchozí části, se liší rozměry i velikostí podávacího pole. Pro ilustraci jsou základní rozměry a odlišnosti schematicky znázorněny na následujícím obrázku 4: [3] [13]

Obrázek 4: Náčrt hřiště pro badminton – dvouhra, čtyřhra

3.1.2 Badmintonová raketa – vlastnosti a druhy raket

Raketa slouží k přemístění košíčku úderem na stranu soupeře – jiná možnost kontaktu s košíčkem, a tím i dosažení bodu, prakticky neexistuje. Rakety můžeme rozlišovat podle jejich herních a fyzických vlastností, které podstatně ovlivňují techniku samotné hry.

Raketa je tvořena šesti základními prvky (obrázek 5), Ty se mohou v praxi lišit různým provedením, které dává raketě odlišné herní vlastnosti.

Obrázek 5 – Schéma badmintonové rakety s popisem

a) Herní vlastnosti rakety:

- **Stabilita** – určuje, jak se raketa zachová, když míč odehrajeme mimo střed plochy rakety. Často souvisí s tvarem hlavy rakety (klasický, izometrický).
- **Síla** – pro hráče vyznávající agresivní, silový, útočný a razantní badminton jsou vhodnější rakety, které mají širší a tužší rám a jsou vyvážené do hlavy.
- **Kontrola** – pro technické hráče jsou vhodnější rakety s užším rámem a celkově rovnoměrným vyvážením rakety po celé ploše.

b) Fyzikální vlastnosti rakety

Při hodnocení fyzikálních vlastností rakety, uvádějí odborníci zejména tyto čtyři základní parametry - hmotnost rakety (weight), vyvážení rakety (balance), tvar hlavy rakety (head) a tuhost rámu rakety (flexibility) – konkrétně:

- **Hmotnost rakety** (weight) se udává jako čistá hmotnost rakety v gramech, to znamená bez hmotnosti výpletu. Hmotnost (váha) dnešních běžných raket se pohybuje od 85 do 120 g. Lehčí rakety přenášejí méně síly, ale lépe vedou úder – čím lehčí raketa, tím větší důraz je kladen na správné technické provedení úderu. Těžší rakety přenášejí na míček více energie a méně zatěžují tělo hráče.
- **Vyvážení rakety** (balance) se měří od konce držadla rakety, udává se v mm a je vyjádřením podélného rozložení hmotnosti na raketě. Nejčastěji se v praxi setkáváme s vyvážením do hlavy rakety (head) - vhodné pro útočné (ofenzivní)

typy hráčů nebo rovnoměrně po celém rámu rakety (middle) – vhodné pro technické typy hráčů.

- **Tuhost rámu rakety** (flexibility) je měřítkem nárazu míčku na rám rakety. Většinou se o ní uvažuje v podélném směru (je určující pro vytváření síly úderu), i když neméně důležitá je schopnost rámu snést nárazy míčku u okraje hlavy rakety (pro kontrolu míče při zásahu mimo střed). Ta poslední vlastnost souvisí hlavně s tvarem hlavy rakety.

c) Základní dělení a druhy raket

Většina našich i zahraničních renovovaných výrobců badmintonového vybavení, produkuje rakety v modelových řadách podle jejich určení pro koncové hráče, resp. podle fyzických předpokladů a herních zkušeností:

- *pro děti,*
- *začátečníky a rekreační hráče,*
- *středně pokročilé hráče,*
- *soutěžní a profesionální hráče.*

d) Zásady výběru rakety

Rakety se liší zejména celkovou hmotností (váhou), použitými materiály na výrobu rámu a výpletů, což má v konečném důsledku i na konečnou cenu rakety. Konkrétní finální rozhodnutí pro výběr rakety ovlivňuje i řada dalších, méně či více důležitých, faktorů. Z praktického hlediska mnozí zkušení hráči doporučují, aby si každý zájemce před výběrem rakety nejdříve odpověděl zejména na následující otázky:

- ***Jak často budu badminton hrát?*** (1x týdně, denně, příležitostně atd.)
- ***Jaká je současná úroveň mých technických, herních, taktických a jiných dovedností při hře badmintonu?*** (začátečník, mírně pokročilý, zkušený atd.)
- ***Pokud nejsem úplný začátečník, jaký typ hráče vlastně jsem?*** (hodně útočím, hraji agresivně nebo naopak preferuji kontrolu nad hrou, upřednostňuji jistotu úderů, dávám přednost technické hře apod.)
- ***Preferuji především dvouhru nebo čtyřhru?*** (poměr je většinou 80:20 %)
- ***Bude raketu používat i někdo jiný?*** (např. dítě, které začíná s badmintonem)
- ***Předpokládám, že se budu postupně zlepšovat ve hře, a že budu hrát badminton v dohledné době na kvalitativně vyšší úrovni?*** (při hře 1x za měsíc, není nutné zakupovat super kvalitní raketu – nebezpečí poškození apod.)

- ***Kolik jsem ochoten vynaložit finančních prostředků na nákup rakety s ohledem na předpokládanou úroveň a četnost hry?*** (v případě „vážnějšího“ zájmu o hru, je vhodné mít alespoň dvě rakety, různých herních a fyzických vlastností. [3])

Konkrétní a jasné odpovědi na uvedené otázky nesporně napomohou správnému výběru rakety. Je nutné si rovněž uvědomit, že na výběr rakety mají vliv nejen zmíněné, ale i některé další aspekty, např.:

- raketa ovlivňuje výsledný herní výkon dle odborníků maximálně z 10 – 15%,
- extrémně lehká raketa nemusí být z hlediska celkového výkonu vždy výhodou (dokonce technicky nesprávně prováděné údery při dnešní rychlosti hry mohou mít za následek neúměrné přetěžování svalových skupin, zejména u pletence ramenního nebo loketního kloubu a mohou způsobovat poměrně závažné „únavové“ bolesti těchto kloubů),
- nejdražší raketa automaticky neznamená, že je nejvhodnější pro danou úroveň a styl hry hráče (např. nejsou vždy využity kvalitativní vlastnosti a jakostní parametry rakety; nedostatečná úroveň a kvalita hry nebo chybné herní návyky mohou způsobit poškození nebo zničení rakety)
- základní doporučení pro výběr rakety:
 - ✓ nechat si doporučit renovovaným prodejcem 2-3 rakety a mít možnost si je všechny prakticky vyzkoušet,
 - ✓ nebát se dát „na první pocit“ z rakety (první pocit je poměrně důležitý - když raketa perfektně sedne do ruky a dobře se ovládá, případně se s ní i dobře hraje, je vhodné si ji vybrat a nehledat další,
 - ✓ úplný začátečník by neměl začínat s kvalitními „značkovými“ raketami pro pokročilé nebo i profesionální hráče - ty jsou sice velmi lehké a křehké, ale hlavně i drahé; v současnosti jsou v nabídkách renovovaných výrobců velmi dobré rakety v přijatelné cenové hladině jak pro rekreační badminton (do 250 Kč), tak i pro začínající hráče (od 600 – 1200,- Kč),
 - ✓ raketu je vhodné nakupovat u specializovaných prodejců, kteří nabízejí badmintonové zboží renovovaných výrobců; značkové prodejny disponují širokou nabídkou různých typů raket, od rekreačních až po závodní); je i předpoklad poskytnutí kvalifikovaných odborných rad, ukázky testovacích vzorků, možnosti vyzkoušení raket apod.,

- ✓ raketu je vhodné volit i podle úrovně vlastních technických dovedností a úrovně a stylu hry – obecně se doporučuje, přecházet v souvislosti se zvyšováním úrovně hry postupně na lehčí rakety pro pokročilejší hráče, které sice budou dražší, ale výrobci v této kategorii nabízejí různé typy raket (pro úročné či obranné hráče, speciální rakety pro dvouhru nebo čtyřhru apod.),
- ✓ pro malé děti, resp. mladší žáky (do 7-9 let) je vhodné začít výuku hry s kratší raketou (lepší odhad vzdálenosti, menší namáhání paže apod.),
- ✓ při pravidelném hraní badmintonu je vhodné pořídit si alespoň dvě rakety (náhrada v případě poškození výpletu nebo rámu, možnost měnit raketu v průběhu utkání podle druhu a stylu hry apod.).

Samotný výběr rakety je vždy individuální záležitostí a podmiňuje ho řada aspektů a faktorů, z nichž některé byly v předchozí části zmíněny. Jako u jiného zboží, tak i u raket pro badminton platí, že ne vždy je nejdražší raketa ta nejlepší. V současné době mají všichni světový výrobci badmintonových raket i na našem trhu své specializované prodejny a vyplatí se informovat se u těchto renovovaných prodejců, a to buď přímo v prodejně, nebo na jejich prodejních internetových stránkách. Cenné mohou být i rady, zkušenosti a informace, získané nejen od špičkových profesionálních hráčů a trenérů badmintonu, ale i od svých zkušenějších kolegů – dlouholetých hráčů.

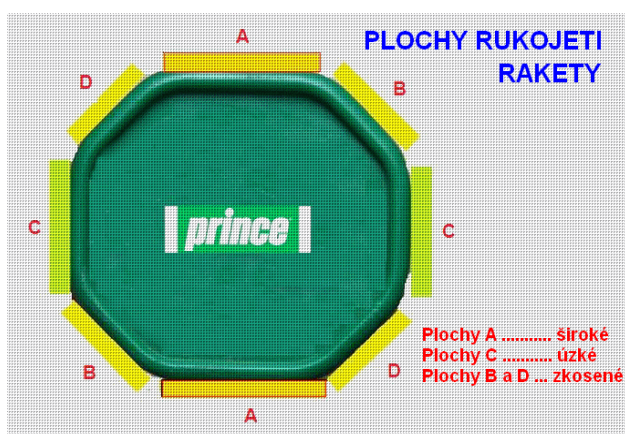
Ani pro rekreační badminton odborníci nedoporučují pořizovat si levné badmintonové sety, neboť zejména kvalita výpletů a rámu raket bývá nevyhovující a často nevydrží ani běžné nenáročné „pinkání“ u vody. Rakety jsou těžké a nepružné (namáhají paže), rukojeti raket mají nevhodný tvar („řežou“ do dlaní, špatně se drží), kvalita výpletů je špatná (jejich tuhost nevyhovující, míčky zůstávají po úderu ve výpletu), praskají rámy apod.

e) Držení badmintonové rakety

Na správné držení badmintonové rakety závisí do značné míry úspěšnost hry. Je základem pro zvládnutí techniky všech badmintonových úderů. Držení rakety by mělo být zařazeno do základních lekcí nebo prvních vyučovacích hodin, protože pozdější odvykání nesprávného držení rakety je velmi zdlouhavé a obtížné.

V badmintonu rozeznáváme čtyři základní způsoby držení rakety - forehandové, backhandové, „plácačku“ a „držení rohové“ (používané ze zadního backhandového rohu). Jednotlivé údery není nutné podrobně popisovat, jelikož rozbor pravidel a způsobu hry a analýza tréninkových plánů, nejsou předmětem bakalářské práce.

Je ale vhodné, zmínit se alespoň o významu ploch na rukojeti badmintonové rakety. Rukojeť má celkem osm protilehlých ploch – vždy 2 široké, 2 úzké a 4 zkosené (viz obrázek 6). Plochy mají význam pro uchopení rakety v dlani a zejména pro umístění palce – držení rukojeti v dlani a poloha palce jsou při každém druhu úderu odlišné a je velice důležité umět rychle reagovat změnou držení rukojeti na způsob hry a volbu úderu. Na rukojeť je během hry (zejména při soutěžních utkáních a turnajích) vyvíjen značný nápor, čímž dochází často i ke zničení výměnných froté omotávek, kterými je rukojeť většinou opatřena, i po odehrání jediného utkání. [3] [13] [16]

Obrázek 6 – Plochy rukojeti badmintonové rakety

3.1.3 Badmintonový míček – vlastnosti a druhy míčků

Důležitým prvkem pro hru je kvalitní badmintonový míček. Výrobci nabízejí celou škálu míčků z různých materiálů, různého provedení, různého určení a různé kvality a cenové relace. Každý soutěžní míček pro badminton má tyto základní části:

Obrázek 7 – Popis badmintonového míčku

Druhy míčků, jejich vlastnosti a určení

Pro badminton se vyrábí mnoho typů míčků – liší se kvalitou, použitým materiálem, způsobem provedení apod., ale pro soutěžní badminton, který se hraje důsledně podle platných pravidel (v halách, na hřišti s kvalitním povrchem, originální sítí atd.) lze míčky pro badminton rozdělit v podstatě na dva typy (obrázek 8):

► **míčky péřové**, které jsou typické pro závodní badminton. Míček se skládá z šestnácti husích per pevně zasazených do korkové základny (obrázek 7). Délka všech per musí být jednotná (od 6,2–7 cm) a pera musejí být pevně spojená nití. Hmotnost badmintonového míčku se pohybuje v rozmezí od 4,74 do 5,50 gramů. Korková základna („hlavička“ míčku) má průměr 25 až 28 mm a ve spodní části je zakulacena. Vyrábějí se převážně v bílé barvě, ale na trhu jsou i jiné barevné modifikace;

► **míčky nepéřové (syntetické, plastové)**, u kterých jsou přírodní brka (pera) nahrazena náhražkou ze syntetického (plastového) materiálu (obrázek 8 a tabulka 5). Vyrábějí se ve dvou základních barvách: bílé a žluté. Pro rekreační badminton se vyrábějí míčky v jiných pastelových barvách, dokonce i svítící míčky. Někteří výrobci různě upravují i hlavičku míče (korek nahrazují rovněž syntetickým materiálem - plastem), ale tyto „plážové“ typy míčků nejsou předmětem zájmu této bakalářské práce.

Obrázek 8 – Různé barevné provedení péřových a plastových míčků

Badmintonové míčky se podle jejich určení dělí v podstatě na tyto typy:

a) Péřové míčky

- Péřové míčky velmi citlivě reagují na styl hry hráče, resp. přímo reprodukuje kvalitu a úroveň hry hráče a jeho technické dovednosti. Jsou konstruovány tak, že mají specifické letové vlastnosti a citlivě reagují na úder rakety - sebemenší poškození jednotlivých per úderem ovlivňuje následně jejich kvalitu.

- Výroba péřových míčků je poměrně náročná a nákladná, takže i ceny míčků, které se vyrábí z husích per, jsou poměrně vysoké - na jeden míček se spotřebují pera, tzv. „letky“, ze tří až čtyř hus. Na jeden badmintonový zápas se přibližně spotřebuje pro dvouhru 3-6 míčků, pro čtyřhru 6–12 péřových míčků (ty lze z úsporných důvodů použít následně při tréninku).
- Péřové míče se prodávají zpravidla v krabicích (sadách) po 12 kusech. K nejznámějším výrobcům péřových míčků patří např. firmy Yonex, Victor, Wilson, Rinja, Babolat a RSL, ale ve specializovaných prodejnách lze zakoupit i míčky mnoha dalších výrobců sportovních potřeb a vybavení.

b) Nepéřové míčky

- Nepéřové (syntetické, plastové) míčky jsou oproti péřovým sice trvanlivější, odolnější a déle odolávají úderům raket, ale kvalita a letové vlastnosti současně vyráběných míčků jsou v porovnání s péřovými míčky horší. Lze ale konstatovat, že nepéřové míčky plně vyhovují požadavkům pro běžný „nesoutěžní“ badminton, a proto jsou převážnou většinou hráčů používán tento typ míčků.
- Mezi základní vlastnosti nepéřového míčku patří jeho hmotnost, tvar a použitý materiál košíčku (sukénka) a provedení hlavičky (dotykového kloboučku). Tyto vlastnosti ovlivňují délku letu a rychlost míčku, a tím i jeho použití (určení).
- Nepéřové (plastové) míčky se prodávají v sadách obvykle po šesti nebo třech kusech. Základní barva plastové části, tzv. sukénky - žlutá nebo bílá - nemá žádný vliv na letové vlastnosti míčku a je pouze na estetickém cítění nebo zrakových kvalitách hráčů, případně kvalitě osvětlení v hale, kterou barvu sukénky hráči upřednostní. V zavedených sportovních obchodech lze nejčastěji narazit na míčky značek: Yonex, Babolat, Victor, Wilson, Pacific a další.
- Volba, zda pro hru zvolit nepéřový (plastový) míček nebo míček péřový, je spíše finanční otázkou, než otázkou kvality – nepéřové (plastové) míčky, i když, jak bylo uvedeno, mají nižší herní vlastnosti, jsou pro běžnou „amatérskou“ hru plně postačující.
- Rychlost letu míčku a délku jeho letu ovlivňuje i na vlhkost vzduchu, okolní teplota a atmosférický tlak v místě umístění hřiště. V závislosti na uvedených vlastnostech jsou vyráběny renomovanými výrobci nepéřové míčky o různých „rychlostech“. Z tohoto pohledu rozlišujeme tři základní rychlosti nepéřových (plastových) míčků; jsou rozlišeny barvou pásu v horní části korkové hlavičky:

Červený pásek - FAST	 <p>NEJRYCHLEJŠÍ TYP MÍČKU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodný do chladnějších hal a tělocvičen ➤ určený pro vnitřní teplotu $\leq 15^{\circ}\text{C}$
Modrý pásek - MEDIUM	 <p>STĚDNĚ RYCHLÝ TYP MÍČKU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodný do běžně vyhřívaných hal (tělocvičen ➤ určený pro vnitřní teplotu $\leq 15^{\circ}\text{C} - \geq 25^{\circ}\text{C}$
Zelený pásek - SLOW	 <p>POMALEJŠÍ TYP MÍČKU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodný do hal ve vyšších nadmořských výškách ➤ do prostor s řidším $\leq 21^{\circ}\text{C}$

Tabulka 5: Přehled základních typů míčků podle rychlostních parametrů

- Důležitým faktorem pro výběr míčku je rovněž úroveň technických dovedností a fyzických dispozic hráče. Perfektní kvalitu letových i ostatních vlastností „péřového“ míčku plně využije až vyspělý (zkušený, vyhraný) hráč, ovládající technicky náročnější údery (sekané stopbaly, hru spinů u sítě atd.). I proto je vhodné, ke hře s péřovými míčky přejít až po určité době hraní. Nejdříve by měla předcházet hra s vhodně zvolenými míčky nepéřovými (plastovými), tzn. s míčky s vhodnou „rychlostí“, vyhovujícím barevným provedením a vhodným provedením.
- Nedoporučuje se hrát pouze (dlouhodobě) plastovými míčky, které jsou často nabízeny v levných badmintonových setech, neboť nemusejí mít vždy korkovou hlavičku, vhodnou hmotnost a kvalitu košíčku - mohou tak snadno poškodit či dokonce protrhnout výplet rakety, ohnout rám rakety nebo poškodit i vazy na ruce hráče. [3], [14]

3.1.4 Další badmintonové vybavení, pomůcky a doplňky

Pro běžný školní badminton postačí pro badminton standardní sálová obuv, která dobře drží na noze a na povrchu hřiště neprokluzuje. Pro soutěžní badminton, resp. pro různé školní turnaje, je vhodné věnovat výběru správné sálové obuvi větší pozornost, neboť turnaje sestávají i z několika půlhodinových zápasů a na klouby, kotníky a chodidla je kladen značný nápor. Správná obuv by měla splňovat několik základních požadavků:

- podrážka by neměla po povrchu, na kterém hrajeme, klouzat
- mezipodrážka by ve své patové části měla tlumit nárazy
- podrážka nemá být moc vysoká - nejsou vhodné vysoké „basketbalové“ tenisky
- podrážka by měla mít světlou barvu (poškození povrchu haly nebo tělocvičny)
- bota má být lehká a měla by zabezpečovat podélnou a příčnou stabilitu [13] [14]

Pro badmintonové oblečení je z praktického hlediska důležité pouze to, aby bylo z vhodného prodyšného materiálu. Volba materiálu, střihu nebo barvy je individuální záležitostí hráče, ale nemělo by překážet při hře, zejména při vrchních úderech raketou. Pro školní badminton postačí volné tričko a trenýrky. Neměl by se ani podceňovat výběr ponožek – neměly by se shrnovat a měly by dobře držet kolem chodidla.

Pro pokročilejší badmintonisty je vhodné pořídit si vhodnou čepici (proti umělému osvětlení hal), pletené nebo froté nátepníky (potítka) na zápěstí nebo čelenky, vhodnou sportovní tašku (bag) pro rakety a míčky, termo-obaly na rakety apod.

Náhradní froté omotávky rukojetí budou vhodné zejména pro velice zkušené hráče, takže pro školní badminton zatím nemají praktický význam. Při školním badmintonu je možné obejít se bez dalších, cenově nákladnějších pomůcek, např. digitální časomíry, ukazatelů skóre, stojany (posedy) pro rozhodčí. Bez nich se naopak neobejdou soutěžní badmintonová utkání a badmintonové turnaje, kde se používají navíc i oddělovací mantinely (bariéry) nebo ochranné sítě mezi jednotlivými hřišti, napínáky sítě apod.

Pro určité typy povrchů školních tělocvičen jsou vhodné pásy na badmintonové čáry (žluté, bílé, zelené – šířka 3,8 cm). [12] [13]

3.2 Základní informace o pravidlech a zásadách badmintonu

Platná novelizovaná pravidla jsou zveřejněna ve všech odborných publikacích, na internetových stránkách ČBaS a na všech webových stránkách všech badmintonových oddílů v ČR, příklad výňatek je uveden i v přílohách 2 a 3.

Rozbor badmintonových pravidel, není předmětem této bakalářské práce, ale pro kompletnost informací o badmintonu bude účelné, zmínit se ve zkrácené formě alespoň o jejich hlavních zásadách a podstatných údajích, aby při prosazování badmintonu na základní škole bylo zřejmé, jaké nároky tento sport klade na prostředí, na žáky a učitele a jaká racionalizační opatření by škola mohla případně realizovat, aby byly minimalizovány náklady a aby hra byla přístupná maximálnímu počtu žáků, všech věkových kategorií.

Je zřejmé, že oficiální pravidla badmintonu musejí ovládat zejména učitelé tělesné výchovy, případně vedoucí badmintonových kroužků a trenéři školních badmintonových oddílů. Nejen proto, aby naučili žáky badmintonu, ale aby byli v případě potřeby schopni zpracovat vlastní zjednodušená školní pravidla, která budou - zejména pro mladší žáky - srozumitelnější a současně umožní v průběhu vyučovací hodiny (tréninku) hru na badmintonovém hřišti většímu počtu žáků – trénink je pro žáky nezbytný, ale každý si rád zahraje především na hřišti a na body. Úpravu badmintonových pravidel je možné ponechat na iniciativě jednotlivých škol, případně ji může připravit někdo z badmintonových profesionálů (ČBaS, profesionální hráči a trenéři, MŠMT, místní badmintonový oddíl, badmintonové internetové servery, např. „Badminton do škol“⁴ apod.). Podobu modifikovaných pravidel, jejich formu (např. brožurka, informační „laminovaný“ list, webové stránky), obsahovou náplň a způsob financování zpracování a jejich výroby (příspěv mohou - škola, sponzoři, vyhlašovatel projektu) a samotnou distribuci žákům a školám, lze ponechat na iniciativě základních škol. MŠMT by mělo přijmout opatření k důraznějšímu prosazování méně známých her a sportovních činností, a to zejména prostřednictvím ředitelů škol a učitelů tělesné výchovy (semináře, kurzy, projektové akce, úprava studia na pedagogických fakultách).

Dále budou o pravidlech badmintonu a herních zásadách uvedeny jen ty nejzákladnější údaje; pro snazší orientaci v terminologii a pochopení hry to bude plně

⁴ Web je přístupný na adrese <http://www.badmintondoskol.cz/>

postačovat. Další stručné informace a výtah z badmintonových pravidel, doplněný nákresy, je uveden v příloze 1 a 2 a na obrázcích v textu.

Všechny následující základní údaje a informace o hřišti, pomůckách, počítání, úderové technice, podání, vybavení apod. vycházejí ze zdrojů, uvedených v oficiálních pravidlech, publikovaných na webu ČBaS a v dalších citovaných zdrojích. [3] [11]-[18]

Hřiště

- Při badmintonu je nutné rozlišovat hřiště pro dvouhru a pro čtyřhru. Hřiště pro dvouhru má rozměry 5,18 m x 13,40 m. Hřiště pro čtyřhru má shodný rozměr na délku (13,40 m), liší se jen šířkou (6,10 m).
- Horní okraj sítě je vzdálen od povrchu dvorce u sloupků 1,55 m, uprostřed 1,52 m.
- Ve školních tělocvičnách lze zpravidla vyznačit několik badmintonových hřišť vedle sebe – nejčastěji dvě nebo čtyři.

Hra

Cílem hry je umístit míček přes síť do hracího pole tak, aby ho soupeř nezasáhl, resp. aby se dotkl soupeřova těla, rakety mimo výplet nebo jeho výstroje. Chybou tedy je, pokud míč spadne do sítě nebo mimo pole soupeře. Míč, který dopadl na čáru, se hodnotí jako dobrý. Pokud se míček dotkne sítě a přepadne na soupeřovu stranu (tzv. prasátko), Pokud se míček - při hře nebo podání - dotkne sítě a skončí v hracím poli soupeře, jde bod ve prospěch hráče, který míček odehrál.

Míček

Badminton se hraje míčkem, který je vyroben z pravého husího peří (na jeden míček je zapotřebí 16 per). Míček váží 5,5 gramu. Délka per musí být jednotná, v rozmezí 62 – 70 mm (měřeno od konce pera k horní části základny). Podrobněji viz odstavec 3.1.3 Badmintonový míček – vlastnosti a druhy míčků.

Herní disciplíny

Muži a ženy hrají badminton v disciplínách, uvedených v tabulce:

Kategorie	Disciplína	
MUŽI	DVOUHRA (2M)	ČTYŘHRA (4M)
ŽENY	DVOUHRA (2Z)	ČTYŘHRA (4Z)
ŽENY + MUŽI	SMÍŠENÁ ČTYŘHRA (MIX – 4ZM)	

Tabulka 6: Základní herní badmintonové disciplíny

Počítání

Všechny herní disciplíny se hrají na dva vítězné sety ze tří setů (do 21 bodů), přičemž hráč, který výměnu vyhrál, vždy získává bod; opouští se tedy původní staré pravidlo o „ztrátování“. Před začátkem utkání se provede losování a strana, která vyhrála los má právo rozhodnout, zda chce začínat podáním nebo příjmem, nebo si může vybrat stranu hřiště, na které chce začít první set. Straně, která los prohrála, zůstává zbývajících volba (např. vítěz losu si zvolí stranu, poražený volí mezi podáním a příjmem).

Dále platí, že:

- za stavu 20:20 hra pokračuje do té doby, dokud jeden z hráčů (strana) nezíská dvoubodové vedení;
- za stavu 29:29 vyhraje set strana, která získá 30. bod;
- vítěz setu podává v následujícím setu jako první;
- hráči mění strany vždy po skončení setu a také v průběhu třetího setu, jakmile jedna strana dosáhne 11 bodů;

Při výuce badmintonu je nutné věnovat pozornost nejen počítání, zejména v závěrech setů, ale i zásadám podání, které dělá začínajícím hráčům problémy především při čtyřhře. Právě podání a počítání bodů by bylo vhodné upravit ve zjednodušených školních pravidlech (příloha 10).

Zásady podání

Při dvouhře podává vždy hráč, který vyhrál předchozí výměnu. Při sudém počtu bodů (nebo nulovém stavu) podává hráč z pravé strany hřiště, při lichém počtu bodů z levé strany. Podává se vždy křížem do protější strany hřiště, míček při podání ve dvouhře smí letět až k zadní čáře kurtu, ale jen k první postranní čáře (hraje se na "úzké a dlouhé hřiště") – viz obrázek 4 nebo příloha 1.

Při čtyřhře musí hráč podávající strany podávat při sudém počtu bodů (nebo nulovém stavu) zprava, při lichém počtu bodů zleva; podává se křížem do protější strany hřiště, míček smí letět pouze k první zadní čáře, ale až k vnější (druhé) postranní – viz obrázek 4 nebo příloha 1.

Hráč přijímající strany, který naposledy podával, musí zůstat ve stejném podávacím poli, jeho spoluhráč ve vedlejším poli. Pokud získá bod podávající strana, podává tentýž hráč dál a vymění si pole se spoluhráčem. Pokud získá bod přijímající

strana, hráči se nemění. Spoluhráči mohou zaujmout jakoukoliv pozici, která nebrání ve výhledu podávajícímu nebo přijímajícímu hráči.

Pro podání platí několik obecných pravidel:

- podávající i přijímající hráč musejí stát uvnitř příslušných hracích polí, nesmí stát na čáře; musejí se dotýkat země oběma chodidly a nesmí se pohnout z místa dřív, než soupeř provede podání;
- podávající hráč musí při podání udeřit nejdříve hlavičku míčku (nikoliv peři);
- míček musí být při podání zasažen pod úrovní hráčova pasu (obvykle se bere pas jako nejnižší žebro);
- hřídelka rakety podávajícího hráče musí v okamžiku úderu směřovat dolů;
- od zahájení podání musí pohyb rakety podávajícího pokračovat směrem dopředu (nelze soupeře mást trhaným pohybem tam a zpět (tzv. "vycukat"));
- mine-li podávající hráč míček, považuje se to za chybu a bod pro soupeře.

Průběh hry

Hráč vyhraje výměnu, když se míček dotkne země na soupeřově straně hřiště - čáry jsou součástí hřiště, takže dopad na čáru, byť jen částí míčku, se považuje za bod ve prospěch hráče, který míček zahrál. Jak již bylo uvedeno, ve dvouhře se hraje na úzké a dlouhé hřiště, ve čtyřhře na široké a dlouhé hřiště (viz obrázek 4 a příloha 1).

Hráč získá bod také v případě, když se soupeř dopustí herní chyby nebo jiného porušení pravidel, a to:

- zahraje míček do autu (mimo označené hřiště);
- zahraje míček do sítě nebo pod síť nebo zahraje míček do stropu nebo stěny;
- dotkne se míčku oděvem nebo nějakou částí těla nebo zahraje míč dvakrát;
- zastaví míč na raketě a "hodí" ho následně na druhou stranu hřiště;
- dotkne se sítě nebo sloupků raketou, tělem nebo oděvem;
- hráč také nesmí zahrát míč na soupeřově straně kurtu;
- brání soupeři ve hře (blokování úderu soupeře shora nastavenou raketou, v případě, že je úder zahráván v těsné blízkosti sítě);
- úmyslně rozptylovat soupeře pokřikem nebo nevhodnou gestikulací.

Nový míč se nařizuje, když:

- podávající hráč podá dříve, než je přijímající připraven;

- míček se v průběhu hry rozloží a základna se oddělí od zbývajících částí míčku;
- není jasné, zda míč dopadl do hřiště nebo do autu (nelze rozhodnout, kam míček dopadl);
- míček se dotkne konstrukce pod stropem tělocvičny, přečnávající desky basketbalového koše, kruhů apod., jež zasahují do prostoru hřiště (v některých tělocvičnách se nelze překážkám vyhnout – jde o domluvu hráčů před utkáním).

Pro hru platí rovněž tyto zásady:

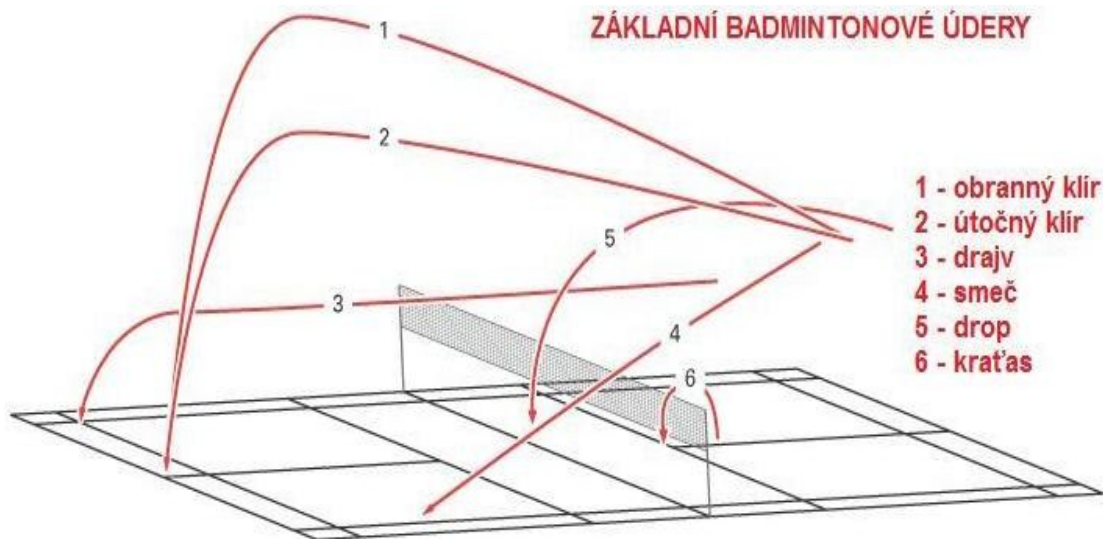
- hra musí být plynulá od prvního podání do ukončení zápasu;
- hráči mají právo na přestávku během každého setu, když první z nich dosáhne 11 bodů; přestávka může trvat max. 1 minutu;
- přestávka mezi jednotlivými sety může trvat max. 2 minuty;
- zdržování hry, např. z důvodů fyzického vyčerpání hráče, je zakázáno;
- hráč nesmí úmyslně ničit míček, upravovat ho či s ním jinak manipulovat, za účelem změny letových vlastností;
- hráč se nesmí chovat nevhodně a urážlivým způsobem;
- v praxi je možné požádat během utkání rozhodčího o možnost občerstvení, otření podrážky bot či mokrého místa na hřišti (např. po pádu hráče na zem během hry) nebo výměnu zničeného míčku.

Základní badmintonové údery

Každý hráč badmintonu si musí osvojit nejdříve základní údery, resp. musí ovládnout práci rakety a míčku a koordinaci pohybu po hřišti a úderovou techniku. Základní badmintonové údery patří zejména – obranný a útočný klír (dlouhý úder ze zadní části hřiště do soupeřovy zadní části hřiště), drajv (rychlý rovný úder těsně nad sítí), smeč (nejrychlejší úder), drop (úder ze zadní části kurtu těsně za sítí) a krat'as (úder z přední části hřiště, nejčastěji přímo u sítě, hraný těsně za sítí) - viz obrázek 9.

Dalšími údery jsou lob (obránný úder hraný vysokým obloukem z přední části hřiště do soupeřovy zadní části hřiště), krátké nebo dlouhé podání (backhandové, forhendové). V pozdější době mohou být zařazeny do výuky (tréninku) další složitější druhy úderů – zadržované nebo útočné backhandové a forhendové údery, roztáčené, sekané nebo sklepávané údery, tažené (řezané) rovné (křížové) dropy, obranné backhandové klíry, plná smeč, klamavé obranné nebo útočné údery apod. Učitel tělesné výchovy nebo trenér by měl samozřejmě začít od těch nejjednodušších úderů – podle

věkové kategorie a stupně dovednosti hráčů – aby žáky neodradil od další hry tím, že nezvládnou všechny úderové techniky v prvních vyučovacích hodinách. [11]

Obrázek 9 – Znázornění základních badmintonových úderů

Oficiální kompletní aktualizovaná pravidla badmintonu jsou volně přístupná na internetu, např. oficiálních webových stránkách Českého badmintonového svazu. [14]

Modifikace badmintonu

Badminton je oblíbený i jako rekreační sport, který lidé rádi provozují v přírodě z důvodů aktivního využití volného času, např. na plážích u vody. Hrát badminton podle pravidel v přírodních podmínkách je ovšem poměrně nesnadné a lidé mají tendenci upravit si jak pravidla, tak i herní pomůcky tak, aby badminton bylo možné hrát i za nepříznivých přírodních podmínek. Tak jako u jiných sportů (kopaná, nohejbal, volejbal) i badminton má své přírodní modifikace – plážový badminton a speedbadminton (bez sítě s upravenými míčky a raketami). Touto cestou je možné jít i při tvorbě zjednodušených „školních pravidel badmintonu“, jak se o nich zmiňují v jiných částech bakalářské práce.

4 Badminton na základních školách

4.1 Možnosti prosazování badmintonu do základních škol

Badminton do základních škol je možné prosadit několika způsoby, ale vždy je nutné, aby se iniciativy a propagace badmintonu ujal někdo, kdo je dobrý organizátor, rozumí sportu (badmintonu) a umí přesvědčit lidi, zejména vedení školy, rodiče žáků a žáky samotné, že sportování, konkrétně badminton, je pro mladý organismus velice prospěšná záležitost, a že je vhodné praktikovat badminton právě v jejich škole.

Způsobů, jak začít se školním badmintonem v konkrétní škole je jistě dost, ale v podstatě půjde vždy především o iniciativu a aktivitu jedinců (učitelů, vedení školy, rodičů, dobrovolníků z řad studentů SŠ/VŠ) a jejich schopnost, nadchnout pro badminton další konkrétní osoby, orgány a organizace, které mohou pozitivně ovlivnit a hlavně podpořit praktikování badmintonu na základní škole. Jde vždy o zajištění koordinace a kooperace několika subjektů – školy, pedagogů, vychovatelů, trenérů, zřizovatele, rodičů, sponzorů, občanských sdružení, MŠMT, badmintonového svazu, oddílů a klubů, vedoucích kroužků zájmové mimoškolní činnosti, žáků atd.

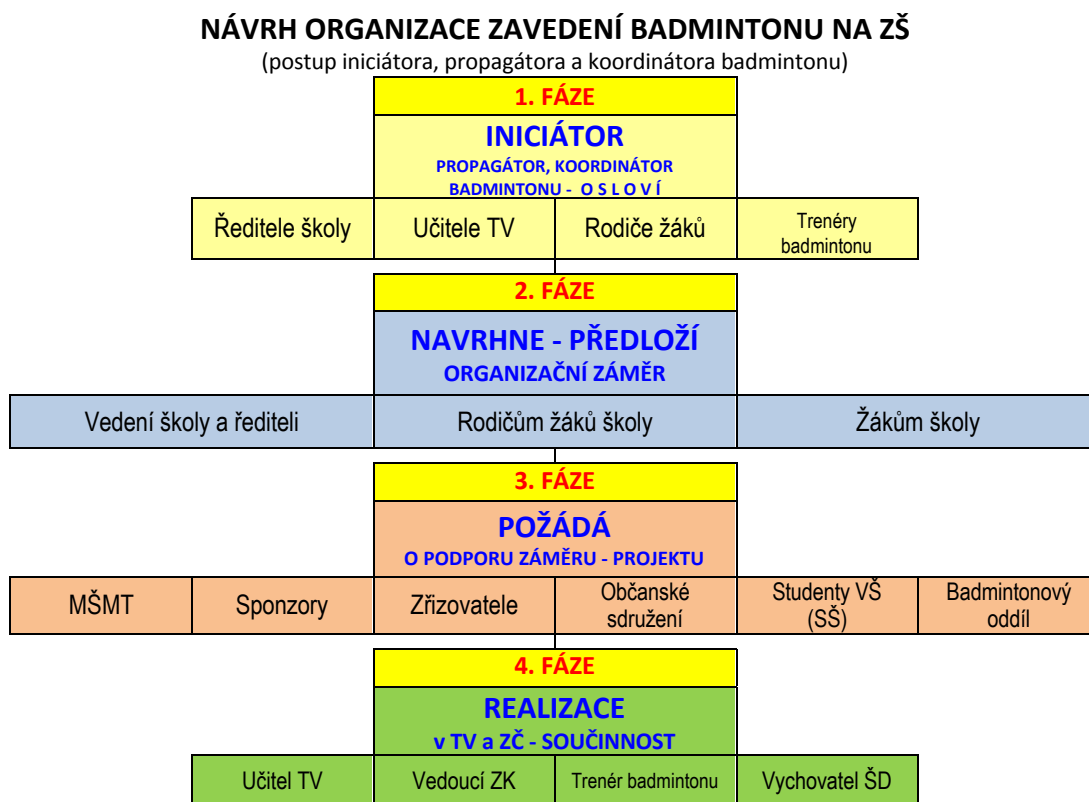
Možnou variantu kooperace, součinnosti a vzájemných vazeb mezi školou, orgány, organizacemi a dalšími subjekty a kompetentními osobami při prosazování badmintonu v rámci základní školy jsem podrobně rozebral a schematicky znázornil, v příloze 3, v níž jsou popsány a definovány ideální vztahy mezi zainteresovanými subjekty, které v reálném prostředí většinou nebudou tak složité a rozsáhlé. Je to v podstatě určitý ideový námět, praktická pomůcka a inspirace pro ředitele a vedení školy a další uvedené subjekty. Ředitel školy nebo jím pověřený pracovník (iniciátor) by v každém případě měl vypracovat podrobný plán opatření a harmonogram činností a úkolů pro určité období (např. školní rok), s uvedením termínů, konkrétních úkolů a odpovědnosti za jejich plnění. Neměla by chybět ani podrobná analýza finančního a materiálního zabezpečení, obdobně jako u jiných běžných školních projektů.

Cílevědomému a komplexnímu řešení rozvoje badmintonu by mělo nutně předcházet provedení neformálního průzkumu zájmu o badminton, zejména u žáků a jejich rodičů a u pedagogických pracovníků. O pomoc a podporu je vhodné požádat i další orgány a organizace – odbor školství, mládeže a tělovýchovy u krajů a okresů, kompetentní pracovníky zřizovatele základní školy, případně i školskou radu⁵ nebo

⁵ Školská rada v ZŠ vykonává působnost podle §167 a §168 zákona č.561/2004 Sb. (školského zákona)

dobrovolné občanské sdružení rodičů při škole⁶, místní badmintonový oddíl apod. Veškeré iniciativní podněty a návrhy na optimální řešení rozvoje badmintonu, by měl soustřeďovat, usměrňovat a koordinovat, v součinnosti s vedením školy, pověřený člověk – např. učitel TV nebo nějaký dobrovolník z řad rodičů, studentů středních nebo vysokých škol, trenérů nebo hráčů badmintonových oddílů, přátel školy apod., tzv. iniciátor a propagátor. Ten by měl plnit v podstatě roli tzv. „iniciátora“, s úkolem organizovat, propagovat a koordinovat veškerou činnost, související s prosazením celého záměru. Hlavním cílem by mělo být, prosazení badmintonu do výuky a zájmové činnosti školy, případně jeho důraznější prosazování mezi sportovní aktivitu ve škole. Zaměřit by se měl také na trvalost a určitou perspektivu badmintonu v rámci školy – nejde jen o jednorázovou a krátkodobou akci.

Možný způsob postupu při realizaci zavedení badmintonu na základní škole, resp. rozvoje jeho dalšího praktikování, jsem naznačil schematicky v následující tabulce 12, přičemž by měly být respektovány i zásady, které jsem uvedl v příloze 3.

Tabulka 7: Možný způsob zavedení badmintonu na ZŠ

⁶ Podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

4.1.1 Badminton – součást tělesné výchovy a zájmové činnosti

Při tělesné výchově je badminton zařazen do výuky nejčastěji v rámci sportovních her. Ideální stav je, když se podaří zařadit do rozvrhu hodin „dvouhodinu“ tělesné výchovy – žáci se mohou během dvou 45-ti minutových vyučovacích hodin lépe zapojit do hry (opakování úderů, osvojování pohybu po hřišti, prohloubení znalostí pravidel apod.) nebo není-li možné využít dvouhodinu pro stejnou třídu, lze využít připravené badmintonové hřiště (stojany, síť, rakety a míčky) pro jinou třídu, aniž by bylo nutné hřiště a další badmintonové pomůcky uklízet do skladu a následně znovu v tělocvičně instalovat.

Učitel („trenér“) by měl mít ve vlastním zájmu, ale i především v zájmu žáků samotných, promyšlený systém výuky badmintonu (tréninkový plán), a to pro každou věkovou skupinu (třídu). Věkové skupiny mohou tvořit například žáci do 9 let, žáci od 10 do 12 let a žáci od 13 do 15 let. Žáky v rámci tříd (věkových skupin) je vhodné po určité době hraní (např. 1. a 2. pololetí) rozdělit podle herních dovedností (výkonnosti) a v tom smyslu by měl být upraven adekvátně i „tréninkový plán“. Zamezí se tím poklesu zájmu o hru u těch schopnějších a herně vyzrálejších žáků i nezájmu žáků, kterým badminton z různých důvodů tolik nejde (fyzické dispozice, zájem o jiný sport, neobratnost, zdravotní či jiné problémy apod.).

Podle zkušeností trenérů badmintonových oddílů a informací vedoucích zájmových kroužků je pro kvalitní trénink ideální počet hráčů 10-14, což v základních školách při současné naplněnosti tříd nelze prakticky zabezpečit. Proto je příprava kvalitní vyučovací hodiny tělocviku, zaměřeného na výuku badmintonu, velice náročné a vyžaduje určité organizační schopnosti a nejen sportovní dovednosti, ale i pedagogické zkušenosti. Nezbytným předpokladem je zpracování vzorové (modelové) přípravy výuky badmintonu, která by měla být v průběhu let aktualizována a vylepšována. Cílem výuky (tréninku) badmintonu je, zapojit do hry nebo nácviku maximální počet žáků, nejlépe však všechny žáky, což při dnešních početních stavech žáků ve třídách (cca 25-30 žáků) není snadné. Je to samozřejmě podmíněno nejen schopnostmi učitele tělocviku (dobrovolného amatérského trenéra nebo vedoucího badmintonového kroužku), ale i konkrétními podmínkami v samotné základní škole, např. velikostí tělocvičny, časovou náročností přípravy stacionárního nebo mobilního badmintonového hřiště, dispozicí základního badmintonového vybavení, koordinací

výuky badmintonu s jinými činnostmi školy apod., jak je podrobněji zmíněno i v jiných částech bakalářské práce.

4.1.2 Úloha učitele při výuce tělesné výchovy

Nemalý význam má vliv celkového pojetí a přístupu učitelů, žáků a vedení školy k vyučovací hodině tělesné výchovy, jejich celkový vztah ke sportu a tělovýchově z hlediska celospolečenského. Nelze si představit rozvoj jakékoliv sportovní nebo turistické činnosti, když sám učitel nebo vedení školy nemá k této činnosti pozitivní vztah, ať již z důvodů, že sami sport nebo turistiku nepraktikují nebo preferují například kulturní, výtvarné, divadelní či jiné aktivity. V takovém prostředí se těžce prosazuje jakákoliv sportovní aktivita, natož např. sporty, které nejsou tak populární jako kopaná, basketbal, florbal apod. V prostředí, kde není výuce tělocviku věnována potřebná pozornost, kde je podceňována příprava a dodržování pedagogických a ostatních zásad tělesné výchovy a kde si často žáci před začátkem hodiny navrhnou, co budou během tělocviku dělat, často žáci hrají pouze fotbálek nebo přehazovanou a o jiných sportech, např. o badmintonu, se nic nedozví.

K významu vyučovací hodiny se např. Belšan (1977, str. 15), vyjádřil takto. Při tělovýchovných činnostech a při motorickém učení učitel u žáků výchovně usměrňuje jejich postoje k pohybové aktivitě a ke stanoveným úkolům tělovýchovným, zdravotním, vzdělávacím a branným. Vyučovací hodinu nelze chápat jako „vyplnění času“ náhodným výběrem učiva. Naopak vždy půjde o promyšlený a cílevědomý výběr učiva, uplatnění nejvhodnějších didaktických 30 postupů a organizace práce ve vztahu k učivu, žákům, ke každému jednotlivci a k materiálním podmínkám, které jsou ve škole pro tělesnou výchovu. [1]

Předpokládá se, že učitel tvůrčím způsobem uplatní svoje pedagogické zkušenosti z jiných vyučovacích předmětů. Vyučovací hodina trvá 45 minut a je rozdělena do 4 částí - úvodní (3-5 min.), průpravná (6-12 min.), hlavní (25-30 min.) a závěrečná (3-5 min.).

Není smyslem bakalářské práce rozebírat podrobně náplň a obsah jednotlivých částí vyučovací hodiny, bylo by to téma na samostatnou diplomovou nebo bakalářskou práci, ale již z časového limitu a rozvrhu vyučovací hodiny je zřejmé, že pokud by měl učitel TV dodržovat všechny didaktické, pedagogické, zdravotní a ostatní zásady, na vlastní hlavní činnost, kterou může být právě osvojení si základů badmintonu, logicky nezbyvá mnoho času. Při úvaze, že početní stavy žáků v dnešních třídách se pohybují

okolo 25 žáků (často dosahují i 30 žáků), nelze během 25-30 min. zajistit všem žákům, že si dostatečné míře zahrají badminton, natož aby si osvojili všechny potřebné návyky a alespoň minimální techniku a taktiku hry. Pokud je v tělocvičně pouze jedno badmintonové hřiště, lze téměř s jistotou tvrdit, že pro hodinu tělocviku je to neúnosné a „neaktivita“ nehrajících žáků by měla demotivující účinek. Už i samotná příprava badmintonového hřiště by byla neefektivní a neúčelná – během 25-30 minut nemůže 25-30 žáků najít dostatečné herní uplatnění a nelze očekávat, že by si tuto hru oblíbili tak, že budou vyžadovat její zařazení do dalších vyučovacích hodin tělesné výchovy.

O to více je nutné vyžadovat po učitelích tělesné výchovy důslednou teoretickou přípravu, perfektní organizaci vyučovací hodiny a efektivní využití vyčleněného času v průběhu vyučovací hodiny. Předpokladem samozřejmě je, že základní škola má vlastní tělocvičnu, s jedním nebo dvěma badmintonovými hřišti, a že učitel zvládá alespoň „badmintonové minimum“. Velkou výhodou je, pokud učitel tělesné výchovy badminton aktivně hrál nebo dosud hraje. V rámci přípravy na hodinu tělocviku je vhodné, využít badmintonového odborníka (hráče badmintonu, trenéra místního oddílu, rozhodčího), který by učiteli pomáhal s teoretickou, ale i praktickou, částí výuky badmintonu – byla by to výhoda zejména pro úplné začátečníky.

Aby bylo zřejmé, co vše musí mít učitel tělesné výchovy na zřeteli, bude účelné alespoň stručně připomenout základní druhy jeho činností:

- ✓ *iniciační* – podněcování žáků, jejich motivace;
- ✓ *řídící* – i když v současné době máme snahu přenést část řídící činnosti v hodinách TV na samotné žáky, např. při skupinových cvičeních, zůstává učitel stále hlavním řídícím činitelem v didaktickém procesu;
- ✓ *výchovná* – úkolem není pouze u žáků rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti, ale stejnou měrou formovat jejich morálně-volní vlastnosti;
- ✓ *organizační činnost* – tato činnost je právě u učitele tělesné výchovy nepostradatelná, neboť na ní závisí kvalita hodiny. Je značný rozdíl vyučovat v učebně nebo v tělocvičně či na hřišti. Pokud učitel nezíská dostatečné organizační schopnosti, nemůže ani udržet přiměřenou kázeň, tzv. „pracovní ruch“ při tělocviku;
- ✓ *diagnostická činnost* – objektivní, spravedlivé hodnocení činnosti žáků, přesné určení chyb a návod k jejich odstranění, pochopení individuálních možností každého žáka a stanovení odlišných cílů je předpokladem dobré práce učitele TV;
- ✓ *pozorování při hodině* - pro učitele tělesné výchovy je to obtížná a závažná činnost, neboť správné výsledky pozorování umožní učiteli korekci motorického učení žáků;

- ✓ *činnosti analyticko-syntetické* - vyžadují od učitele tělesné výchovy umět nacvičovanou dovednost rozložit na jednotlivé metodické kroky a zase včas je spojit do celkové dovednosti, protože málo dovedností lze učit komplexním způsobem;
- ✓ *předcvičování* - je specifickou činností učitele tělesné výchovy, která vyžaduje dostatečnou fyzickou zdatnost samotného učitele;
- ✓ *záchrana a pomoc* - je rovněž specifickou činností učitele tělesné výchovy; bezpečnost, ale i pocit jistoty u žáků, může zajistit pouze učitel, který ovládá „grify“, kterými lze usnadnit žákům nácvik dovedností hlavně v počáteční fázi. [9]

Při prosazování badmintonu nebo podobného sportu, je vliv učitele tělocviku značný. Celý proces podchycení zájmu a rozvoje badmintonu ovlivňují kompetence učitele k výuce, resp. jeho schopnosti k výkonu „trenéra“ (školitele), který musí umět zasvětit do nového sportu i úplné začátečníky, pro které byl badminton dosud jen pinkání u rybníka nebo na zahradě.

Učitel je představitel určité sociální role v sociálním prostředí školy a realizací své role přenáší své postoje a názory na žáky. Ztotožněn s ideální rolí je důležitým předpokladem pro vykonávání učitelské profese. U učitelů tělesné výchovy jsou zdůrazňovány zejména následující profesní kompetence: *správně pozorovat a poznávat žáka, porozumět jeho pohybovému projevu, umět formulovat jasně své požadavky i způsoby hodnocení, být aktivní, umět podporovat vzájemnou kladnou interakci se žáky i mezi žáky navzájem, podněcovat je ke spolupráci*. Mezi nejžádanějšími vlastnostmi učitele v tělesné výchově bývají dále uváděny: *emocionální stabilita, určitá ochota riskovat, ochota přijímat zodpovědnost, kreativita*.

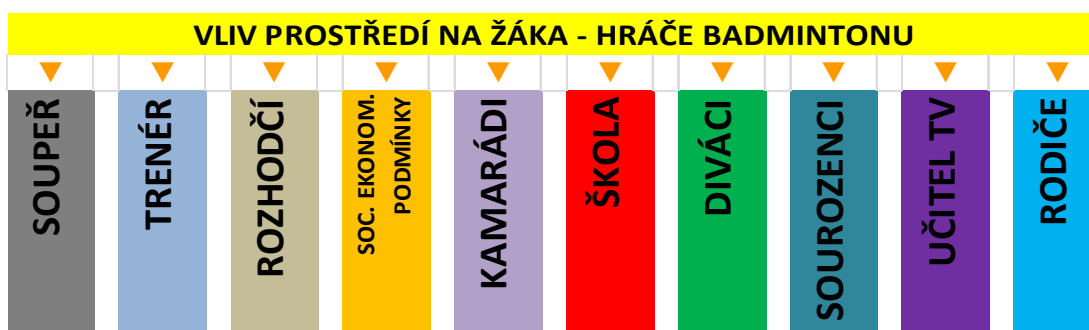
Kromě předpokladů intelektových je žádoucí tzv. sociální inteligence, s uměním vytvářet kolem sebe uvolněnou atmosféru. Výhodou učitele na 1. stupni ZŠ je, že obvykle nemívá velké potíže s autoritou. Žáci se s učitelem často identifikují, chtějí se mu podobat. Bylo prokázáno, že i postoje dětí mladšího školního věku k tělesné výchově a pohybové činnosti jsou převážně kladné. Tyto kladné postoje k tělesné výchově a učiteli by měly být zúročeny. Jde zejména o žáky mající určité pohybové problémy, jako je zdravotní oslabení, obezita, menší vrozené předpoklady pro pohybovou činnost apod. Učitelé na 1. stupni základní školy nejsou tak úzce specializováni pro předmět tělesná výchova, jako učitelé, kteří mají aprobaci pro tělesnou výchovu. Jejich práce se žáky však bývá pro oblast tělesné výchovy i celoživotní pohybovou aktivitu mnohdy rozhodující a výrazně ovlivní vztah k hrám a sportování často na celý život. [4]

Názory a teoretické vývody Vilímové [9] a Mužíka [4] podporují má tvrzení, že často nerozhoduje o zavedení badmintonu na základní škole materiální a technické zázemí (vybavení pro badminton, počet hřišť, kvalita pomůcek apod.), ale všestranná připravenost učitele tělesné výchovy – odborné předpoklady, organizační a řídicí schopnosti, umění předávat poznatky žákům, podchycení zájmu pro badminton atd. Postačí pro to často už jen schopnost učitele připravit a následně realizovat výuku badmintonu pro žáky 2. stupně v určitých limitovaných podmínkách, kdy je k dispozici např. jen základní vybavení pro badminton (sety, přenosné sloupky) a pouze dvě badmintonová hřiště. Učitel může žáky seznámit vhodnou formou (výlet, škola v přírodě, beseda po vyučování apod.) se základními pravidly badmintonu a základní badmintonovou terminologií, čímž může ušetřit čas pro praktickou část výuky na hodinách TV. Iniciativě v přípravě výuky badmintonu se meze nekladou - napomoci může i jednoduchá, předem připravená, brožurka o badmintonu (stručný text, obrázky, náčrty). Při samotné vyučovací hodině musí učitel docílit maximální zapojení všech žáků do sportovní činnosti – část žáků bude hrát na badmintonových hřištích, část se bude připravovat (např. procvičovat podání, úderovou techniku) po stranách hřiště, část žáků si bude pouze zdokonalovat držení a ovládání rakety a koordinaci těla (klasické pinkání v klidu, za chůze, výměna míčků se spolužákem apod.). Učitel by měl mít zpracován dlouhodobý učební plán a důslednou přípravu na jednotlivé hodiny, tak aby všichni žáci prošli celým výcvikem, a aby během školního roku zvládli všichni základy badmintonu v rozsahu, odpovídajícím jejímu věku. Samozřejmě nelze očekávat, že bude se všemi žáky pracovat podle tréninkového plánu badmintonových oddílů, ale do jisté míry se může pokusit, zvláště u zkušenějších „badmintonistů“ o určité suplování. Iniciativu a zájem o badminton může zvýšit například distribucí jednoduchých formulářů (vzorů tiskopisů), které si žáci - zejména ti, kteří budou o badminton jevit zájem a budou se zúčastňovat mezitřídních utkání a školních turnajů - sami mohou upravovat. Možné vzory takových „žákovských formulářů“ jsou v příloze 7 a 8. Iniciativě učitelů a žáků se v tomto směru meze nekladou a vždy závisí hlavně na iniciátorovi a samotné škole, ale podporu lze získat i u dalších osob a subjektů (příloha 3). Z uvedeného vyplývá, že rozvoj badmintonu v rámci dané základní školy může iniciovat, při splnění potřebných kvalifikačních, pedagogických a dalších předpokladů, prakticky kdokoli z učitelů nebo zájemců z řad rodičů a přátel školy - možná varianta potřebných základních úkonů a doporučených součinnostních vazeb, byla popsána v kapitole 4.1 a v citované příloze 3.

4.2 Vlivy badmintonu na žáky základní školy

Není smyslem a cílem bakalářské práce rozebírat do detailu odbornou problematiku, související s pohybovou aktivitou, psychologickými a fyziologickými aspekty, s detailními vlivy sportu a her na žáky a podrobně rozebírat zdravotní vlivy pohybu na organismus dětí a mládeže, ale za zmínku určitě stojí poukázat alespoň na faktory, které působí na žáka - hráče badmintonu, resp. co vše ovlivňuje jeho výkon, jak na něj působí okolní prostředí, co a kdo ho ovlivňuje při rozhodování, zda hrát ve škole badminton, nebo při samotném hraní badmintonu. [9]

Hlavní vlivy ukazuje následující schematický přehled:

Tabulka 8: Vliv prostředí na hráče badmintonu

4.2.1 Význam pohybové aktivity a pohybových návyků žáků

Tělesná výchova je jediný školní předmět, který může mít přímý konkrétní dopad na zdraví žáků, mládeže a později i dospělé. V podstatě je rozhodujícím činitelem při zvyšování pohybové aktivity dětí a při primární zdravotní prevenci. Nemalý význam má i získávání pravidelných pohybových návyků v rámci školní tělesné výchovy a jejich využitelnost v pozdějším věku – lze to přirovnat i k jiným návykům, např. hygienickým, osvojení gramatiky českého jazyka, matematických úkonů. Proto by měli všichni, kteří vedou žáky dobrovolně nebo profesionálně ke zdravému pohybu, v souladu výzkumně podloženými poznatky - učitelé tělesné výchovy, trenéři mládežnických sportovních oddílů nebo i instruktoři pohybových programů nebo vedoucí zájmových kroužků:

- důsledně podporovat pravidelnou pohybovou aktivitu žáků, zejména žáků 1. stupně základních škol;
- nenásilnou formou získávat žáky pro celoživotní pěstování pohybových aktivit;

- učit žáky, aby se věnovali pravidelně, pokud možno denně, minimálně půl hodiny, různým pohybovým aktivitám (kolektivní hry, in-line, cyklistika apod.);
- upozorňovat žáky na rizika, vyplývající z nedostatečné pohybové aktivity;
- soustavně propagovat zdravý způsob života a přirozenou a pravidelnou pohybovou aktivitu různými způsoby a v místech svého působení – ve škole, v klubech, ve fitness-centrech, v propagačních materiálech, v tisku, televizi a rozhlas; (zpracováno podle [5])

Pohyb je svébytný způsob, jak se člověk setkává se světem a získává nové zkušenosti. Z antropologického hlediska je člověk bytostí předurčenou pro hru a pohyb, potřeba hry a pohybu patří k jeho charakteristickým znakům. Pokud jde o pohybové aktivity, směřuje dnešní svět ke dvěma extrémům. První se vyznačuje nedostatkem pohybu, stále rostoucí konzumací televizních pořadů a sedavou činností u počítačových her, druhý dennodenním tréninkem a mnohostranně organizovanou sportovní činností. Množství a druhy pohybových aktivit a motorické činnosti jsou dnes velmi široké a rozmanité. Přitom počet lidí, u nichž nedostatek pohybu v denním životě převažuje, je větší a tato skupina lidí je více ohrožena civilizačními nemocemi, zhoršeným zdravím a v neposlední řadě také neuspokojivým psychickým stavem. Dnešní člověk již nepociťuje tu pravou radost z pohybu, ze soutěživosti, z možnosti ukázat okolí, jak je dobrý. A právě toto je důležité pěstovat v mladé generaci.

Děti dnes žijí ve světě konkurenčních nabídek využití volného času, nesmírně pestrý program jim umožňuje uspořádat si volný čas podle svého a v tomto programu je silně zastoupen také sport. Zároveň však mají omezené možnosti pohybu, stále se zmenšující prostor pro hry a tvůrčí činnost. Pokud je tělo zatěžováno pouze ve sportovním oddíle, při hodinách tělocviku, v posilovně a jinak během dne zahálí, začnou se objevovat problémy, a to nejen zdravotní. [8] [10]

4.2.2 Význam sportovní motivace a její zdroje

Sportovci bývají prezentováni jako soutěživí jedinci. Není to však pravidlem. Lidé vyhledávají situace soupeření z několika důvodů. Někteří chtějí zvýšit svou výkonnost, avšak není jejich cílem vyhrát. Pro druhé je vítězství tím nejdůležitějším. Zbývající část předpokládá, že situace soupeření povede k vyvinutí většího úsilí a to vyústí k zvýšení výkonnosti v dalších závodech. Z jiného pohledu na věc mohou být někteří motivováni tím, že věci dělají dobře a jdou jim, zato druzí vyhledávají výzvy. (ú

Potřeba co nejlepšího umístění a výkonu a soupeření s ostatními, není stejně silná u obou pohlaví. U mužů se objevuje soutěžení a orientace na vítězství častěji, než je tomu u žen. Ty sportují spíše pro zdraví, sociální kontakty a ovlivnění svého vzhledu. Není zde tedy možné identifikovat jeden jediný motiv, spíše jde o širokou škálu, která determinuje sportovní chování jedince. [10]

„Motivaci je možno chápat jako interakci všech dynamických činitelů, jež určují směr a intenzitu chování sportovce. Zahrnuje jak vnější pobídky (incentivy) a cíle, tak vnitřní motivy. Vnitřní motivy jsou vzájemně spojeny s vnějšími pobídkami a cíli, přičemž pobídka zvenčí podněcuje, nebo oslabuje vnitřní motiv. Pobídka se může stát cílem a naopak cíl může působit jako pobídka“ [2]

Motivace ovlivňuje aktivační úroveň člověka, která vypovídá o jeho aktuálním psychickém stavu, především z hlediska kvantitativního, tj. z hlediska intenzity napětí - „nabuzení“ organismu, které člověk prožívá. Stav velmi *vysoké aktivity* je doprovázen enormně zvýšeným svalovým napětím nejen v pracujících svaletch. Opačný stav - *příliš nízká aktivace* - znamená obvykle ochablost, odevzdanost, apatii. Proto je pro výkonnostní maximum žádoucí optimum aktivity, psychický stav charakterizovaný jako zóna optimálního fungování. [10]

"Motivace je sociální poznávací proces, ve kterém se jedinec stává motivovaným či demotivovaným prostřednictvím odhadu jeho možností (kompetencí) v kontextu dosaženého výkonu (výkonu, kterého měl dosáhnout) a prostřednictvím významu jaký daný kontext má pro jedince. Ze sociálně-kognitivního hlediska tedy může být motivace definována jako "organizovaná" aktivace alespoň jednoho ze tří psychologických konstruktů, které řídí a regulují výkonové chování u pohybové aktivity: osobní cíle, emoční nabuzení a osobní přesvědčení a víra. Vědomým motivem činnosti bývá dosažení určitého citového stavu, např. radosti ze hry nebo z výhry“. [6]

Sportovní motivace nás vede k podání určitého sportovního výkonu a může být nejrůznějšího druhu:

- pro potřebu pohybu
- pro slávu
- pro přání rodičů
- pro kompenzaci pocitů méněcennosti a neúspěchů

Čtyři stádia sportovní motivace:

1. **generalizace** - důležité je udržet motivaci na takovém stupni, aby byl vytvořen kladný vztah ke sportovní činnosti i z vlastního zájmu, bez udržování motivace vnějším činitelem.
2. **diferenciace** - utvrzení tendencí k určité činnosti. Do popředí vystupují motivy sebeuplatnění, sebeúcty, společenského ohodnocení, soutěživosti.
3. **stabilizace** - charakteristické je dosažení sportovního mistrovství, motivů soutěživosti, potřeby výkonů, dosažení cílů sportovních, osobních i společenských.
4. **involute** - motivy udržení zdraví, postavy, kondice.

Další rozbor sportovní motivace není pro potřeby rozvoje badmintonu podrobněji rozebírat – na doplnění snad postačí uvést, že vnitřními zdroji motivační struktury jsou kromě potřeby i návyky, zájmy, hodnoty a ideály. [9]

5 Průzkum praktikování badmintonu v základních školách

5.1 Současný stav a úroveň školního badmintonu

O využívání badmintonu uvádějí různé internetové stránky badmintonových klubů a oddílů, že hráčů badmintonů neustále přibývá. Nezbyvá, než tomuto sdělení věřit. I podle oznámení Českého badmintonového svazu, přibývá i soutěžních oddílů.

O badmintonu na základních školách ale zřejmě žádná centrální evidence neexistuje. I projekt Českého badmintonového svazu „Badminton do škol“ má za cíl podporovat iniciativu škol, ale vždy závisí na vedení příslušné školy, zda zvýhodněné nabídky a odborné rady a informace profesionálních hráčů a trenérů využije. Proto je také badminton provozován v základních školách s různou intenzitou, resp. v některých školách je to sport číslo jedna, v některých školách tento sport žáci prakticky neznají, neboť se s ním v hodinách tělocviku ani nesetkají. V ČR je rozvoj jakéhokoliv sportu do škol podmíněný řízením a organizováním z centra, což představuje MŠMT. Navíc intenzita propagování různých sportovních aktivit v ČR koresponduje s celkovou podporou tělovýchovy a podporou zdravého pohybu dětí a mládeže. Podpora a propagace zdravého stylu života dětí a mládeže, jak přiznávají i nejvyšší orgány ČR – vláda, sněmovna, senát a ministerstvo školství a zdravotnictví – není již řadu let na

požadované úrovni, v různých evropských a světových statistikách se na ČR umísťuje na nepříznivých pozicích. Velice zdlouhavě se připravují i příslušná nápravná opatření, včetně navýšení počtu hodin tělesné výchovy na základních školách a budování dětských hřišť a tělocvičen. Problémy v důslednějším prosazování pohybových aktivit do škol má následně negativní dopady i na oblast zdraví a nemocí, zvyšuje se počet obézních dětí již v předškolním a školním věku.

Na základě rozhovorů s kompetentními pracovníky, zabývajícími se sportovní činností mládeže a zájmovou činností ve školách vyplynulo, že je malý důraz kladen na kvalitnější spolupráci mezi jednotlivými subjekty, které mohou ovlivnit prosazování sportování na základních školách. V příloze 3 jsem se pokusil naznačit ty nejdůležitější aspekty a faktory, které mohou pozitivně napomoci rozvoji badmintonu na základních školách i bez „centrální“ pomoci a celorepublikové koordinace, která se nedaří zajišťovat ani u jiných sportů. Základní školy by se měly více zaměřit na přijímání vlastních aktivních a iniciativních opatření k prosazení, propagaci a dlouhodobému rozvoji školního badmintonu. To předpokládá i vyhledání iniciátorů a propagátorů badmintonu, včetně vedoucích badmintonových kroužků nebo trenérů, což bylo znázorněno schematicky v tabulce 12 a podrobněji popsáno v kapitole 3.1.

Na základě praktického dotazníkového průzkumu v okolních základních školách (příloha 6), průběžně prováděných osobních konzultací s učiteli tělesné výchovy, řediteli základních škol a trenéry badmintonových kroužků a oddílů a na základě vlastních zkušeností s vedením školních badmintonových kroužků lze konstatovat, že šíření badmintonu do základních škol není možné realizovat celoplošně (celorepublikově). Přirozenějším způsobem bude respektování individuální „poptávky“ po tomto sportu ze strany jednotlivých základních škol (žáků, rodičů, vedení školy atd.). Účelné by bylo, kdyby příslušné badmintonové subjekty (badmintonové oddíly, ČBaS) nebo školské orgány (odbory školství krajů a okresů, zřizovatelů nebo MŠMT) iniciovaly školní projekt, do kterého by se mohly školy zapojit dle svého uvážení a zhodnocení svých technických, materiálních, personálních a časových možností; inspirací by mohl být i návrh možných součinnostních vazeb, znázorněný v příloze 3.

V každém případě se účinnější šíření badmintonu do škol neobejde bez zajištění finančních prostředků, nebo bez darování badmintonových setů, výbavy a doplňků od sponzorů. S výraznější finanční podporou sportovních aktivit z rozpočtu základní školy nelze pravděpodobně počítat ani v blízké budoucnosti.

Na webu je přístupný již zmíněný „brněnský“ projekt na podporu badmintonu s názvem „Badminton do škol“⁷ a i když jeho organizátory jsou v podstatě dva lidé – koordinátor a manažér projektu, kteří mají pravděpodobně podporu i ČBaS, jedná se víceméně částečně o komerční záležitost, konkrétně o nabídky levnějšího vybavení pro školní badminton, poskytování informací o výrobcích, nabídky kurzů, seminářů a školení pro trenéry a učitele apod. Podobné služby a informace o turnajích, výrobcích badmintonového vybavení a nábořech mladých hráčů obsahují i osobní webové stránky předních profesionálních badmintonových hráčů a trenérů nebo webové stránky badmintonových oddílů a klubů nebo sportovních center a krytých tenisových a badmintonových hal. Informací a rad pro začínající badmintonisty je tedy opravdu dost a někdy mají problémy orientovat se v nich i zkušení hráči badmintonu.

5.2 Příprava a realizace dotazníkového průzkumu

Průzkum byl připraven a následně proveden korespondenční formou - rozesláním průvodního osobního dopisu (příloha 5), s přiloženým jednotným dotazníkem (příloha 6), ředitelům vybraných základních škol – jednalo se prakticky o všechny školy v okolí mého bydliště v městské části Praha 20 - Horní Počernice, což jsou školy v Praze 20 (Horní Počernice), v Praze 14 (Černý Most, Hloubětín, Lehovce, Kyje) a v okolních samostatných městských částech a obcích.

Aby byl průzkum operativní a pro vedení škol časově nenáročný, byly otázky jednoduché, stručné a mohly být vyplňovány do rubrik ručně. Objektivitu průzkumu zvyšovala skutečnost, že i když do něj byly zahrnuty základní školy z blízkého okolí, respondenty byly jak školy městského typu, tak i školy venkovského typu (obecní školy). Případné nejasnosti a nepřesnosti byly dodatečně, osobně nebo telefonicky, konzultovány s respondenty (zpracovateli dotazníků) – řediteli škol, zástupci ředitelů škol nebo přímo s učiteli tělesné výchovy. Přestože dotazy v dotazníku byly, jak již bylo uvedeno, jednoduché a odpovědi na ně nebyly nijak časově náročné a časová lhůta na ruční vyplnění byla poměrně dlouhá (jeden kalendářní měsíc), vedení pěti škol tento dotazník v přiložené ořádkované obálce vůbec nevrátilo. Vyhodnocení praktického průzkumu to ale nenarušilo, neboť potřebné údaje se mi nakonec podařilo zjistit svépomocí z jiných zdrojů (dotazy u učitelů základních škol, z informací na školních a obecních webových stránkách, konzultacemi u zřizovatelů apod.).

⁷ Web je přístupný na adrese <http://www.badmintondoskol.cz/>

Údaje, které v dotaznících uvedli pověřeni pracovníci jednotlivých základních škol, jsem zpracoval formou tabulky. Nahlášené kvantitativní a slovní údaje měly různou vypovídací hodnotu, jelikož odpovědi respondentů byly textového i číselného charakteru, byla použita pro celkové hodnocení úrovně jednotlivých kritérií číselná stupnice od 1 do 10, což je obdoba školní klasifikační stupnice, ovšem s celkem deseti stupni (stupeň 1 vyjadřuje nejlepší hodnocení), jak je znázorněno v tabulce 8.

5.3 Rozbor dotazníkového průzkumu

Dotazníkovým průzkumem, prakticky ve všech okolních „městských“ i „obecních“ základních školách, osobními konzultacemi v dalších mimopražských základních školách a na základě rozhovorů s trenéry i hráči několika badmintonových oddílů jsem zjistil, že v základních školách není situace v rozvoji a propagaci školního badmintonu na požadované úrovni, resp. není na takové úrovni, jakou by si tato zajímavá, rychlá, pestrá a zdraví prospěšná hra zaslouhovala. S velkou pravděpodobností se nebude situace v rámci celé ČR mnoho lišit. Jsou samozřejmě i základní školy, kde je badminton sportem číslo jedna, ale jak naznačil průzkum, budou převažovat školy, kde i přes poměrně dobrou materiální a technickou vybavenost je na badminton poněkud zapomínáno. Tělocvičny a hřiště má již většina škol a zejména v nových tělocvičnách jsou i vyznačená badmintonová hřiště. V prosazování badmintonu bude pravděpodobně hrát významnou roli, důležitější než materiální a technické vybavení pro badminton, a to lidský faktor – iniciativa jednotlivců a umění soustředit schopné lidi, nadšené pro badminton a ochotné udělat něco pro školáky, což jsem zmínil i v jiných částech práce.

Význam pro praktikování badmintonu má i mnoho dalších faktorů, např. poloha školy (v horských oblastech školy upřednostňují zimní sporty a turistiku), sportovní a jiné místní tradice (pokud je město nebo obec známá kopanou nebo hokejem, žáci upřednostňují tyto sporty, pokud obec žije folklórem, většina žáků bude třeba v hudebních a tanečních souborech, pokud je škola zaměřena na výtvarné činnosti, těžko se budou prosazovat nové sportovní aktivity apod.).

Podle informací ČBaS dochází sice k meziročnímu zvyšování počtu hráčů i badmintonových oddílů, a to zejména v obdobích, kdy se našim reprezentantům daří dosahovat příznivé výsledky na mezinárodních turnajích, mistrovstvích Evropy a světa a na olympijských hrách. Ve školách, a to nejen základních, zájem o badminton sice také pozvolna vzrůstá, ale jde o záležitost neorganizovanou a často podléhá „boomu“,

který vzniká v souvislosti s úspěchy našich hráčů na OH nebo po masivnějším zařazování badmintonu na sportovních televizních programech. Z internetových stránek středních a vysokých škol, nebo i z různých statistických analýz sportovní činnosti na školách ČR vyplývá, že v žebříčcích popularity nezaujímá badminton přední příčky a často není respondenty průzkumů ani jmenován. I na tuto skutečnost jsem zaměřil pozornost i během průzkumu v okolních základních školách a lze konstatovat, že jen jedna škola věnuje badmintonu značnou pozornost a je aktivní i směrem k veřejnosti.

Častým jevem je, že školy sice mají podmínky pro praktikování badmintonu, ale chybí to nejdůležitější – zájem žáků, rodičů, učitelů tělesné výchovy a vedení škol. Konkrétní důvody by napomohla podrobná analýza například v rámci diplomové práce.

Výsledné hodnocení průzkumu znázorňuje následující tabulka 9; kompletnější a podrobnější údaje o stavu badmintonu v základních školách a jeho perspektivách a výsledky jednotlivých kritérií, doložené respondenty, jsou uvedeny v příloze 6.

Hodnocení jednotlivých kritérií – dle dotazníků a osobních konzultací									
HODNOCENÁ OBLAST (kritérium)	Vlastní školní tělocvična	Počet provozuschopných badmintonových hřišť	Zařazování badmintonu do výuky tělesné výchovy	Vybavení pro badminton	Zájem žáků a jejich rodičů o badminton u	Podpora badmintonu ze strany vedení a učitelů	Badminton zařazený do ŠD a mimoškolní zájmové činnosti	Počet žáků, hrajících badminton soutěžně	Zvýšení zájmu o badminton - perspektiva rozvoje
Hodnocení škol	2	4	6	4	7	7	7	9	8

Tabulka 9: Průzkum praktikování badmintonu v okolních školách - výsledné hodnocení

Z hodnocení dotazníků a z osobních konzultací zcela zřetelně vyplynulo, že badminton není v žádném případě preferován před ostatními sporty, a že je zařazován do výuky tělesné výchovy sporadicky. Ani v rámci zájmové činnosti není ani v jedné z dotazovaných základních škol zřízen zájmový badmintonový kroužek a minimálně je badminton využíván i ve školních družinách nebo školních klubech. Příčin a důvodů nižšího zájmu o badminton je celá řada a i když jsou konkrétní důvody v jednotlivých

školách prezentovány různě, v podstatě jde o několik zásadních důvodů a několik důvodů, které jsou méně podstatné (vedlejší):

a) Hlavní důvody:

- nepřipravenost učitelů tělocviku k zařazování badmintonu do výuky (neznalost základních pravidel, neochota vyzkoušet badminton v rámci sportovních her, malá snaha inovovat náplň vyučovacích hodin tělesné výchovy);
- malá podpora rozvoje badmintonu ze strany vedení škol
 - neznalost projektu „Badminton do škol“ a tím i nedostatečné využívání možností, které projekt školám nabízí, zejména v oblasti nákupu cenově výhodných badmintonových setů, instalaci hřišť nebo koberců, vyznačování hřišť ve školních tělocvičnách, školení učitelů tělesné výchovy, případně i udělování trenérských licencí učitelům nebo vedoucím zájmových kroužků, organizování ukázkových hodin a seminářů ve školách pro žáky i učitele;
 - omezené možnosti využití nabídek na zvýšení kvalifikace učitelů tělesné výchovy, případně umožnění získání trenérské třídy nebo alespoň účasti na badmintonovém kurzu nebo semináři (chybí motivace učitelů, finanční prostředky škol jsou limitované, za učitele na kurzech nemá kdo suplovat);
 - malá snaha o vyhledávání vedoucích kroužků a rozšiřování mimoškolní zájmové činnosti – určitá živelnost a nahodilost v organizování zájmové činnosti, nedostatek finančních prostředků, náročné získávání dobrovolných vedoucích zájmových kroužků;
- minimální součinnost s místními badmintonovými oddíly a kluby;
- nedostatečná informovanost rodičů a minimální snaha o vytváření podmínek pro doplnění badmintonu do zájmové činnosti (zřízení badmintonových kroužků různých věkových kategorií, vyhledání kvalitních vedoucích badmintonu, např. z řad studentů, rodičů, přátel školy, trenérů badmintonových oddílů); svou roli by měli sehrát i třídní učitelé a výchovní poradci při styku s rodiči;
- nezájem žáků (rodičů) o „namáhavější“ a méně populární sporty – preference kolektivních sportů z důvodu mylné představy menší fyzické námahy;
- absence centrálního řízení rozvoje badmintonu ze strany MŠMT (rozvoj lze vázat na rozhodnutí MŠMT o zvýšení počtu vyučovacích hodin tělesné výchovy).

b) Vedlejší důvody:

- určitá náročnost na přípravu badmintonového hřiště a badmintonových pomůcek;

- nevhodná hřiště ve školní tělocvičně (chybí hrací čáry, chybí bezpečné stojany, špatné osvětlení, nepřehledné čarování pro jiné sportovní hry, neúčelné využití prostoru tělocvičny – vyznačení menšího počtu badmintonových hřišť apod.);
- tělocvičny jsou komerčně využívány pro populárnější sporty a činnosti – časový prostor pro „žakovský“ badminton může škola nabídnout až ve večerních hodinách;
- badminton může hrát v jednom okamžiku poměrně malý počet žáků, což vyžaduje vyšší nároky na přípravu vyučovací hodiny a na organizaci a řízení jejího průběhu (zplánování využitelnosti a zapojení všech žáků, minimalizovat prostoje, skloubení teoretické a praktické části apod.);
- soutěžní pravidla jsou, zejména pro žáky 1. stupně, poměrně složitá; problémy dělá žákům zejména čtyřhra (střídání hráčů při podání a počítání bodů);
- pro žáky, kteří dosud znali jen rekreační badminton, je přechod na badminton, hraný podle základních pravidel, docela náročný (fyzická náročnost, nároky na myšlení, taktiku a strategii hry, vytrvalost, problémy se zbavováním návyků z rekreačního badmintonu apod.);
- žáci většinou upřednostňují komerčně příznivější, mediálně masivně propagované sporty (profesionální zahraniční soutěže v populárnějších sportech, přinášejících pro hráče velké zisky – hokej, tenis, kopaná, basketbal apod.);
- webové stránky propagující badminton (weby hráčů, badmintonových oddílů, výrobců apod.), jsou zaměřeny především na komerci – nabídky zboží a služeb badmintonových výrobců, kteří jsou často sponzory vlastníků webových stránek (hráčů, oddílů).

5.4 Návrhy a opatření k zajištění rozvoje školního badmintonu

Faktory, ovlivňující rozvoj badmintonu a naznačující možnosti, jak dosáhnout zvýšení zájmu o badminton na základních školách, byly popsány už v předchozích částech a dokumentují je některé samostatné přílohy bakalářské práce. V každém případě závisí úspěch hlavního cíle – zahájení praktikování badmintonu nebo dosažení vyššího zájmu o badminton ze strany žáků – zejména na přístupu vedení příslušné základní školy, resp. konkrétně ředitele školy nebo i učitele tělesné výchovy. Pokud budou ředitel školy a učitel tělesné výchovy, příp. i třídní učitel, pozitivně nakloněni rozvoji badmintonu a budou-li k tomu vytvořeny i potřebné podmínky a podpora dalších subjektů (příloha 3), lze jejich podporu zvýšení popularity badmintonu ve škole posílit, mimo jiné, i řadou dalších časově a finančně nenáročných opatření, prvků a akcí,

na jejichž realizaci se, kromě zainteresovaných subjektů, zmíněných v příloze 3, mohou podílet také další pedagogičtí i provozní pracovníci základní školy, případně i žáci vyšších ročníků ZŠ. Možné příklady konkrétní podpory rozvoje badmintonu, nenáročné na finanční a materiální prostředky, uvádím v tabulce 10:

Návrh opatření	Pokyny k realizaci – opatření
PROPAGAČNÍ BROŽURKA PRO ŽÁKY A RODIČE	<ul style="list-style-type: none"> o zpracovatel např. ČBaS, MŠMT, zřizovatel, badmintonový oddíl, škola apod. o alternativně by brožura mohla být zpracována pro badminton nebo i pro další podobné sporty pro základní školy (zaměřeno na rozvoj pohybu žáků celkově)
METODICKÁ POMŮCKA PRO VÝUKU TV	<ul style="list-style-type: none"> o metodická pomůcka se může nazvat „Vzorová vyučovací hodina TV“ o pomůcku bude možné využívat při zpracování učebních plánů, jako podklad pro přípravu vedoucích zájmových kroužků a vychovatelů školních družin o podle vzoru si mohou vlastní pomůcku upravit učitelé TV vedoucí
ZJEDNODUŠENÁ PRAVIDLA BADMINTONU PRO ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> o usnadnit žáků nižších ročníků přístup k badmintonu úpravou pravidel, zejména pravidel pro čtyřhru (obdobně jako sálový fotbal apod.) o musí mít jasné formulace a jasné nákresy, aby byla snadno pochopitelná a neodrazovala žáky od hry o napomohou i tomu, že žáci sami si mohou dělat rozhodčí (zapojení žáků)
BESEDY K BADMINTONU	<ul style="list-style-type: none"> o využít zkušeností hráčů badmintonových oddílů nebo nabídek profesionálních hráčů badmintonu a uspořádat ve škole „rychlou“, ale zajímavou besedu o besedu by bylo vhodné udělat v tělocvičně (využít možností ukázek, praktického vyzkoušení, promítání videa apod.)
BADMINTONOVÉ TURNAJE A UTKÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> o uspořádat samostatný turnaj mezi třídami, nebo po dohodě s ostatními školami, turnaj za účasti několika škol v obci nebo blízkém okolí o do pořádání turnaje zapojit i místní badmintonový oddíl (metodická a organizační pomoc), zřizovatele (propagace), rodiče (organizace) apod. o pokusit se získat materiální a finanční podporu sponzorů
PROPAGACE V MEDIÍCH, NA WEBU	<ul style="list-style-type: none"> o informace ve školním časopisu nebo web stránkách, rozhlas apod. o zpracovat propagační články nebo články z badmintonových akcí do obecního zpravodaje o přizvat na badmintonové akce základní školy nebo obce redaktory televizních nebo rozhlasových stanic

Tabulka 10 – Návrhy konkrétních opatření k rozvoji badmintonu v ZŠ

Navrženým konkrétním opatřením k rozvoji praktikování badmintonu na základních školách, uvedeným v tabulce, by napomohlo, kdyby veškeré aktivity v tomto směru zastřešoval jiný vhodný subjekt, nejlépe s republikovým vlivem a rozhodováním. Takovými subjekty jsou např. MŠMT, Český svaz badmintonu nebo navrhovatelé celostátních projektů, např. občanská sdružení⁸, podporující činnost školy.

V každém případě by měla veškerá aktivita a iniciativa k rozšíření praktikování badmintonu v rámci základní školy vycházet od samotných základních škol a ze zájmu

⁸ Podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

žáků a jejich rodičů o badminton. Z průzkumu vyplynulo, že především propagaci a informovanosti žáků a rodičů zřejmě není ve školách věnována dostatečná pozornost. Nedostatečná je i snaha o vyhledání trenérů (vedoucích) badmintonových kroužků mezi rodiči - větší roli by měla sehrát i zmíněná „školní“ i mimoškolní občanská sdružení. Námětů na důslednější a důraznější podporu při zavádění a praktikování badmintonu by každá škola našla jistě dost; účelné je i využití zkušeností z realizace řady školních projektů a programů, zaměřených na jiné oblasti, například na dopravní výchovu, na ochranu životního prostředí, na využívání a úsporu energií, na třídění odpadů atd.

Řešení by napomohlo i rozhodnutí a podpora parlamentu při realizaci záměru na navýšení počtu hodin tělesné výchovy o jednu hodinu. Svou roli by mělo sehrát i ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví při vyhlášení, koordinaci a realizaci projektů, zaměřených na zdravý pohyb žáků apod. Všechny tyto iniciativy a aktivity by každopádně podpořily rozvoj pohybových aktivit žáků a jejich návyků ke zdravějšímu životnímu stylu - ať již v rámci školní výuky nebo při mimoškolní zájmové činnosti.

Průzkum naznačil, že by základní školy měly věnovat pozornost rozšiřování nabídky her a sportů systematicky a komplexně, že by neměla být tato oblast řešena živelně, jednorázovou kampaní. Společně s badmintonem by mohly být do školních osnov zařazovány i jiné, méně populární, druhy her a sportů. V tomto směru by měl sehrát větší úlohu především odbor školství MŠMT a ČBaS. Systematicky řízený a koordinovaný přístup k řešení tělesné výchovy, by určitě napomohl trvalejšímu a perspektivnějšímu prosazování nových sportovních činností, což by ocenili především žáci. Přispělo by to i důraznějšímu prosazení badmintonu do základních i jiných škol.

I samotný projekt podpory badmintonu na základních školách „Badminton do škol“, se v podstatě omezuje na podporu škol a badmintonových oddílů, které mají o badminton zájem, a které již mají badminton „rozběhnutý“. Webové stránky projektu mají více méně komerční zaměření a jsou podporovány výrobcí badmintonového vybavení. O podpoře ČBaS lze získat informace poměrně obtížně. V každém případě je tento projekt pro školní badminton pomocníkem v tom, že nabízí informace o badmintonovém zboží, poskytuje kurzy a semináře pro badmintonové trenéry a učitele tělocviku, inspiruje školy k nákupu levnějších badmintonových setů pro žáky apod. I z průzkumu vyplývá, že školy nevyužívají tyto možnosti dostatečně – opět zde sehrává význam zmíněná aktivita ředitelů a vedení jednotlivých škol nebo i větší zájem ze strany učitelů tělesné výchovy a schopnost využít součinnosti dalších osob a subjektů, které podporují dlouhodobě sportovní činnost v obcích a ve školách (příloha 3).

6 Závěr

V bakalářské práci jsem se zaměřil na posouzení stávajícího stavu praktikování badmintonu na základních školách a na stanovení reálných návrhů a opatření k zabezpečení většího zájmu o badminton ze strany žáků a jejich rodičů, vedení škol a učitelů tělesné výchovy. Vycházel jsem nejen z poznatků dotazníkového průzkumu a konzultací s pracovníky základních škol a badmintonových oddílů, ale i z vlastních zkušeností hráče a vedoucího zájmového kroužku badmintonu.

Konkrétní poznatky a návrhy na prosazování badmintonu do základních škol jsem uvedl v předchozích částech. V nich jsem konstatoval, že prosadit badminton do základních škol není úkol jednoduchý a je podmínován a ovlivňován řadou aspektů a faktorů. Menší zájem o hraní badmintonu částečně koresponduje i s celospolečenským problémem – nedostatečným zájmem dětí a mládeže o pohybové aktivity a sportování, čímž se zabývají vládní orgány i neziskové organizace v ČR. Chybí rovněž kvalitní dobrovolní zájemci – vedoucí zájmových kroužků – kteří by měli zájem vést badmintonové nebo sportovní kroužky. Určité problémy lze spatřovat i v připravenosti učitelů tělesné výchovy pro výuku badmintonu v rámci hodin tělesné výchovy – badminton není z mnoha důvodů pravidelně zařazován do učebních plánů, hraní badmintonu je z neznalosti pravidel často omezeno jen na živelné pinkání, problémem je příprava badmintonových hřišť na jednu vyučovací hodinu atd.

Větší zájem o badminton ve školách a jeho zařazování do výuky tělesné výchovy je velice často podmíněno aktivitou a iniciativou lidí – vedení školy, učitelů tělesné výchovy, vychovatelů školních družin, vedoucích zájmových kroužků. Naznačil to i průzkum v okolních školách. V některých školách mají tělocvičnu, mají hřiště pro badminton i vybavení, ale o badminton zájem ze strany žáků není, v jiných školách mají jen jedno badmintonové hřiště a o hru je poměrně značný zájem. Že iniciativa ředitelů a učitelů může radikálně ovlivnit rozvoj a praktikování badmintonu ve škole, dokazuje např. základní škola ve Vnoři, kde iniciátory a propagátory badmintonu jsou hlavně ředitel školy a jeho zástupce, kteří badminton aktivně hrají. Badminton je součástí výuky a jsou pořádány pravidelné školní i mimoškolní turnaje.

Možné způsoby oživení zájmu o badminton jsou naznačeny v kapitole 5 a tabulce 10. Vybavení pro badminton není nákladné, tělocvičnu má (jak naznačil i praktický průzkum) již skoro každá škola, takže jde skutečně o podchycení zájmu o badminton, což by měly zajistit svou aktivitou především základní školy, s využitím

součinnosti s příslušnými orgány a organizacemi. Není třeba pochybovat o tom, že badminton je velice zajímavá, dynamická a všestranná hra, a v porovnání s mnoha jinými sporty je pro děti a mládež i zdravotně velice vhodný. Hráči při hře uplatní nejen fyzické předpoklady a herní dovednost, ale musejí zdokonalit i své morálně volní vlastnosti, aby zvládli hru i po stránce taktiky a strategie hry.

Vyhlašování celostátních „badmintonových“ projektů by v současnosti, kdy jsou školy různými projekty a programy doslova zahlceny, nebylo vhodné ani účelné. Většímu zájmu o badminton ze strany žáků a jejich rodičů by pomohlo, kdyby vedení jednotlivých škol věnovalo všeobecně více pozornosti větší propagaci sportovní a turistické činnosti aktivit žáků, což předpokládá mimo jiné i důraznější prosazování různých her a sportů přímo do vyučovacích hodin tělesné výchovy a důslednější a především koordinovanější rozvoj mimoškolní zájmové činnosti (průzkum zájmu žáků, dotazníkové akce u rodičů a žáků, cílevědomé a soustavné vyhledávání vedoucích zájmových kroužků atd.).

Pokud v základní škole nebude vedení školy řešit zavádění nových sportovních a jiných aktivit pouze jako jednorázovou akci, ale bude přistupovat k propagaci a zvyšování pohybových aktivit systematicky a perspektivně, lze očekávat, že i badminton bude v dohledné době patřit k oblíbeným sportům. Předpokladem je, najít schopné iniciátory a nadchnout pro tuto hru především učitele tělesné výchovy. Badminton je fyzicky náročný sport, ale současně je zajímavý a pro žáky velice prospěšný – podporuje jejich zdravý růst a pohybové návyky.

Především v nesprávné životosprávě a nedostatku zdravého pohybu jsou v poslední době značné rezervy, což konstatují i všechny hodnotící zprávy vládních i nevládních institucí, které se prevencí patologických a rizikových jevů dětí a mládeže zabývají. Přestože jsem v bakalářské práci neměl prostor pro rozbor těchto jevů, je třeba mít je při práci se žáky na základních školách na zřeteli. Konstatovalo to ve svém materiálu „Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti rezortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009-2012“ i MŠMT. Rozvoj praktikování badmintonu na základních školách je podmíněn, mimo již uvedených opatření a návrhů, i řešením všech rizikových a patologických jevů na školách. Jde o celospolečenskou záležitost.

Přínosem pro rozvoj sportu dětí a mládeže, tedy i pro zvýšení zájmu o badminton na základních školách, je i celostátní akce „Česko sportuje“, která bude zahájena pod záštitou ČOV již v letošním roce.

7 Seznam použitých zdrojů

Monografie

- [1] **BELŠAN, P.** *Tělesná výchova pro 1. a 2. ročník ZŠ*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977
- [2] **DOVALIL, J. a kol.** *Malá encyklopedie sportovního tréninku*. 1. vydání. Praha: Olympia, 1982. 239 s.
- [3] **MENDREK, T., NOVOTNÁ, M.** *Badminton - úderová technika, pohyb po kurtu, taktika hry; nová pravidla*. 2. upravené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 123 s. - ISBN 978-80-247-2004-3
- [4] **MUŽÍK, V., KREJČÍ, M.** *Tělesná výchova a zdraví*. 1. vydání. Olomouc: Hanex, 1997. 139 s. - ISBN 80-85783-17-7
- [5] **MUŽÍK, V., DOBRÝ, L., SÜSS, V.** *Tělesná výchova a sport mládeže v biologickém, psychologickém, sociálním a didaktickém kontextu*. Sborník prací. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 152 s. ISBN 978-80-210-4589-7
- [6] **PERIČ, T., DOVALIL, J.** *Sportovní trénink*. 1. vydání. Praha: Grada publishing, a.s. (2010). 157 s. – 978-80-247-2118-7
- [7] **ŘÍČAN, P.** *Psychologie osobnosti - Obor v pohybu*. Praha: Grada publishing a.s. (2007). 196 s. – ISBN 978-80-247-1174-4
- [8] **TÁBORSKÝ, F.** *Sportovní hry (2) - základní pravidla, organizace, historie; sporty známé i neznámé*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a.s., 2005. 172 s., ISBN 80-247-1330-6
- [9] **VILÍMOVÁ, V.** *Didaktika tělesné výchovy*. 1. vydání. Brno: Paido, 2002. 103 s. ISBN 80-7315-033-6
- [10] **ZIMMEROVÁ, R.** *Netradiční sportovní činnosti - náměty a metody pro školu i volný čas. (Handbuch für Kinder und Jugendarbeit im Sport)* – přeložil Zdeněk Šmarda, 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 255 s. - ISBN 80-7178-460-5

Monografie

- [11] BADMINTON DO ŠKOL – projekt na podporu badmintonu. [2013-03-22]
Dostupné po přihlášení z: <http://www.badmintondoskol.cz/>

- [12] BADMINTONweb.cz – stránky o badmintonu. [2013-02-03]
Dostupné po přihlášení z:
http://www.badmintonweb.cz/zakladni_fakta_o_badmintonu.htm

- [13] BADMINTON – interaktivní průvodce FSS MU Brno (Bernaciková, M. a kol.)
[2013-04-04] Dostupné po přihlášení z:
http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/js08/badminton/ed_2/pages/pravidla.html

- [14] Český badmintonový svaz – výkonný výbor. [2013-02-20]
Dostupné po přihlášení z:
<http://czechbadminton.cz/vykonny-vybor> + <http://czechbadminton.cz/pravidla-rady>

- [15] RVP.cz ... Metodický portál – inspirace a zkušenosti učitelů. [2013-01-18]
Dostupné po přihlášení z: <http://rvp.cz/>

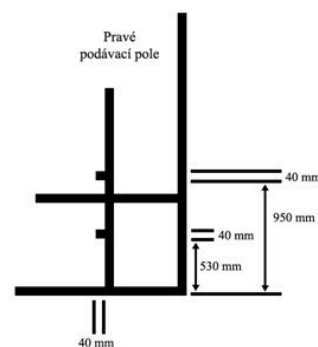
- [16] SportProTebe.cz – stránky sportovního obchodu Brno. [2013-02-05]
Dostupné po přihlášení z: <http://www.sportprotebe.cz/>

- [17] WIKIPEDIE – Badminton na letních olympijských hrách. [2012-12-14]
Dostupné po přihlášení z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Badminton_na_letn%C3%ADch_olympijsk%C3%BDch_hr%C3%A1ch

- [18] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie – BADMINTON. [2012-11-06]
Dostupné po přihlášení z: <http://www.wikipedia.org/>

8 Seznam příloh

- Příloha 1** Badmintonové hřiště – rozměry
- Příloha 2** Badminton - zjednodušená pravidla (inspirace pro školy)
- Příloha 3** Součinnost při prosazování školního badmintonu (návrh)
- Příloha 4** Badminton - doplňkové údaje
- Příloha 5** Průzkum - dopis ředitelům okolních škol (vzor)
- Příloha 6** Průzkum - dotazník k průzkumu (formulář)
- Příloha 7** Průzkum - výsledky a hodnocení (tabulka)
- Příloha 8** Školní badmintonový záznamník - vzor tiskopisu
- Příloha 9** Školní mezitřídní utkání v badmintonu - vzor tiskopisu
- Příloha 10** Školní pravidla badmintonu (ideový návrh řešení)

► *Obsah a text z webu* www.czechbadminton.cz

57

BADMINTON

zjednodušená pravidla

HRÁČI

VE DVOUHŘE jeden hráč na každé straně.
VE ČTYŘHŘE dva hráči na každé straně.

LOSOVÁNÍ

Před každou hrou hráči losují o stranu a o to kdo začne.

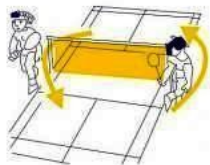

POČÍTÁNÍ

Hraje se beze ztrát, na dva vítězné sety do 21 bodů.
Za stavu 20:20 se uplatní pravidlo, kdy vítěz musí získat o dva body více než poražený.
Hra je ukončena v okamžiku, kdy jeden ze soupeřů získá 30 bodů.

ZMĚNA STRAN

Na konci setu nebo když počet bodů vedoucího hráče ve 3. setu dosáhl 11-ti bodů.

PODÁNÍ

- podávající i přijímající stojí uvnitř příčné protilehlých polí pro podání
- míč je udeřen ZÁSADNĚ spodním úderem
- míč musí skončit v poli pro podání přijímajícího
- hlava rakety musí být v okamžiku dotyku míče pod úrovní ruky podávajícího
- míč je udeřen pod pasem podávajícího
- strana, která získala podání, servíruje tak dlouho, dokud vítězí ve výměnách

DVOUHRA

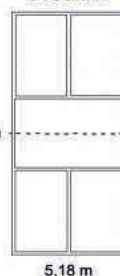
Z pravé strany se podává vždy na začátku a při sudém počtu dosažených bodů, z levé strany se podává při lichém počtu dosažených bodů.

ČTYŘHRA

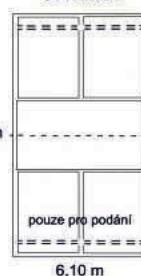
Z pravé strany se podává vždy na začátku. Při zisku podání a sudém počtu dosažených bodů podává hráč stojící vpravo, při lichém počtu dosažených bodů podává hráč stojící vlevo.

HRACÍ PLOCHA

DVOUHRA

ČTYŘHRA

13,40 m

13,40 m

5,18 m

6,10 m

Výška sítě u sloupků je 155 cm, uprostřed hřiště je 152,4 cm.

CHYBA JE KDYŽ

- servis není správně proveden

- podávající při podání mine míč

- míč se dotkne jiného objektu mimo rakety nebo sítě

- míč dopadne mimo hřiště
- míč projde sítí nebo pod sítí

- míč je udeřen na straně protihráče

- hráč se dotkne sítě tělem nebo raketou
- hráč se dotkne míče dvakrát za sebou

BADMINTONOVÉ – doplňkové údaje

■ Badminton

Původ má v Číně a mezi sporty hranými s raketou je jednoznačně nejrychlejší. Vyžaduje postřeh, hbitost a vytrvalost. Hráči během jednoho zápasu naběhají i 6 kilometrů. Hraje se na dva vítězné sety do 21 bodů.

Košíček

Váha 4,74–5,5 gramu

Rychlost

Údery létají i 400 kilometrů v hodině. Plastové košíčky se podle rychlosti vyrábějí ve třech druzích.

Pera

Délka: 62–70 mm

Průměr: 58–68 mm

Je jich šestnáct, všechny stejné délky, z levého křídla několika hus.

Kořen

Průměr: 25–28 mm

Podává se zleva i zprava křížem do vymezeného prostoru.

Růžová linka značí prostor pro čtyřhru, modré pole prostor pro dvouhru.

Výška sítě: 1,52 m

Kurt

Šířka

Čtyřhra: 6,1 m

Dvouhra: 5,18 m

Délka

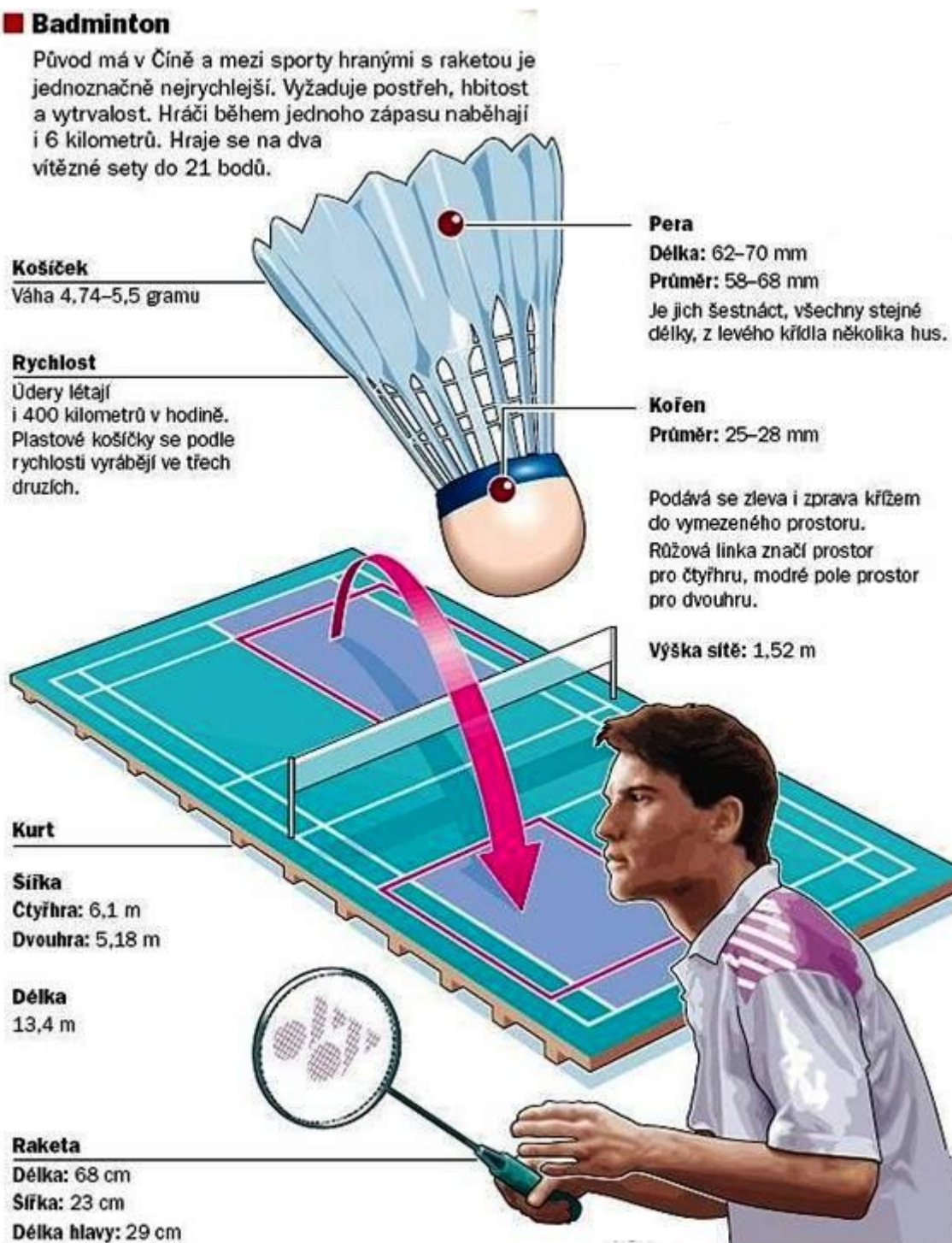
13,4 m

Raketa

Délka: 68 cm

Šířka: 23 cm

Délka hlavy: 29 cm

Tomáš Salvét, Náchodská 777/47, 193 00 PRAHA 9 – Horní Počernice
+420604646574, tomsalvet@volny.cz

V Praze dne 22. 2. 2013

Ředitelka školy
Mgr. Petra SVOBODOVÁ
Základní a mateřská škola
Náchodská 777/47
193 00 PRAHA 9 – Horní Počernice

Vážená paní ředitelko,

jsem studentem třetího ročníku Ústavu profesního rozvoje pracovníků ve školství PF UK (obor Vychovatelství) a zvolil jsem si závěrečnou bakalářskou práci na téma „Badminton na základních školách“. Svá teoretická tvrzení v bakalářské práci, kterou se snažím vypracovat objektivně a komplexně, bych rád podpořil i praktickými údaji o podmínkách praktikování badmintonu v základních školách v okolí mého bydliště.

Z toho důvodu si vás dovoluji požádat o poskytnutí jednoduchých, ale objektivních údajů, týkajících se vztahu vaší školy (vedení, učitel, TV, žáků, rodičů, zřizovatele) k badmintonu, a to formou vyplnění časově nenáročného dotazníku, který jsem se snažil formulovat stručně, ale s ohledem na maximální využitelnost získaných poznatků ve své bakalářské práci.

Za vyplnění, resp. za zajištění vyplnění, dotazníku (např. učitelem TV), a tím i za poskytnutí dílčího podkladu pro vypracování uvedené bakalářské práce, vám předem mnohokrát děkuji!

S pozdravem

Tomáš Salvét

Poznámka k vyplnění:

*Plně pro potřebu bakalářské práce postačí, když vy, nebo vámi pověřený pracovník, vyplní podle skutečnosti údaje do příslušných rubrik **ručně**.*

*Dotazník mi, prosím vás, vraťte v přiložené ofrankované obálce na mou adresu **do 22.3.2013** – děkuji!*

Tomáš Salvét, Náchodská 777/47, 193 00 PRAHA 9 – Horní Počernice
+420604646574, tomsalvet@volny.cz

Děkuji za vyplnění DOTAZNÍKU ve smyslu přiloženého dopisu!

DOTAZNÍK

PODKLAD PRO BAKALÁŘSKOU PRÁCI
NA TÉMA

BADMINTON NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

Obec					
Škola					
Škola má vlastní tělocvičnu	ANO - NE	Orientační rozměr tělocvičny (... m x ... m)	Počet hřišť pro badminton	ZŠ má vybavení pro badminton (ANO / NE nebo i počet)	
				stojany	sítě
Do výuky TV je zařazen badminton a je v hodinách praktikován	ANO - NE	I. stupeň (cca hod./ ŠR)	II. stupeň (cca hod./ ŠR)		
Je badminton součástí činnosti ŠD (ŠK)	ANO - NE	Případná poznámka nebo upřesnění			
Je badminton součástí mimoškolní zájmové činnosti ZŠ	ANO - NE	Případná poznámka nebo upřesnění			
Je pronajímána tělocvična pro badminton jiným subjektům	ANO - NE	Případná poznámka nebo upřesnění frekvence využívání, cena apod.			
Hraje ve vaší škole někdo badminton soutěžně	ANO - NE	Případná poznámka nebo upřesnění počtu			

Vyplnil(a) dne: 2012

(titl., jméno, příjmení - funkce)

Razítko školy:

Případné poznámky nebo upřesnění uveďte na druhé straně!
Děkuji za vyplnění DOTAZNÍKU!

BP-TS-2012-001

BADMINTON V OKOLNÍCH ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

<div><div>VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO PRŮZKUMU</div></div>			Údaje o badmintonu – dle dotazníků a osobních konzultací									
			Vlastní školní tělocvična	Počet připravených badmintonových hřišť	Zařazování badmintonu do výuky TV	Vybavení pro badminton	Zájem o badminton u žáků a rodičů	Podpora badmintonu ze strany vedení a učitelů	Badminton zařazený do ŠD a mimoškolní ZČ	Počet žáků, hrajících badminton soutěžně	Zvýšení zájmu o badm. v dohledné době	
SEZNAM RESPONDENTŮ – Název a adresa základní školy												
Dislokace okolních základních škol	PRAHA 20	1	ZŠ, Ratibořická 1700, 193 00 Praha 20-Horní Počernice	1	2	NE	ANO	NE	NE	NE	0	NE
		2	FZŠ, Chodovická 2250, 193 00 Praha 20-Horní Počernice	3	0	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	0	NE
		3	ZaMŠ, Spojenců 1408/63, 193 00 Praha 20-Horní Počernice	1	1	ANO	ANO	NE	NE	NE	0	NE
		4	ZŠ, Stoliňská 823, 193 00 Praha 20-Horní Počernice	1	1	ANO	ANO	NE	NE	NE	0	NE
	PRAHA 14	5	ZŠ, Hloubětínská 700, 198 00 Praha 14-Hloubětín	1	2	ANO	ANO	NE	ANO	NE	0	ANO
		6	ZŠ, Gen. Janouška 1006, 198 00 Praha 14-Černý Most	1	2	NE	ANO	NE	NE	NE	0	NE
		7	ZŠ, Chvaletická 918, 198 00 Praha 14-Lehovec	1	1	NE	NE	NE	NE	NE	0	NE
		8	ZŠ, Bří. Venclíků 1140/1, 198 00 Praha 14-Černý Most	1	1	NE	ANO	NE	NE	NE	0	NE
		9	ZŠ, Šimanovská 16, 198 00 Praha 14-Kyje	0	0	NE	NE	NE	NE	NE	0	0
		10	ZŠ, Vybíralova 964, 198 00 Praha 14-Černý Most	1	2	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	0	ANO
	OKOLNÍ OBCE	11	ZŠ, Albrechtická 732, 197 00 Praha 19-Kbely	1	0	NE	NE	NE	NE	NE	1	NE
		12	ZŠ, K Cihelně 137, 190 15 Praha 19-Satalice	1	4	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	2	ANO
		13	ZŠaMŠ, Prachovická 340, 190 17 Praha 19-Vinoř	1	5	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	16	0
		14	ZaMŠ, Mýtní 73, 190 11 Praha 21-Běchovice	0	0	NE	NE	NE	NE	NE	0	NE
		15	ZaMŠ, Lupenická 20, 190 16 Praha 21-Koloděje	1	1	NE	ANO	NE	NE	NE	0	NE
		16	Masarykova ZŠ, Polesná 1690, 190 16 Praha 21-Újezd nad Lesy	2	0	NE	NE	NE	NE	ANO	0	NE
		17	ZŠ, Národních hrdinů 70, 190 12 Praha 9-Dolní Počernice	1	0	NE	NE	NE	NE	ANO	0	NE
		18	Masarykova ZŠ, Slavětínská 200, 190 14 Praha 9-Klánovice	1	4	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	0	ANO
Orientační hodnocení dle stupnice 1-10:				2	4	6	4	7	7	7	9	8

Školní badmintonový záznamník

Školní rok:

2012/2013

Měsíc:

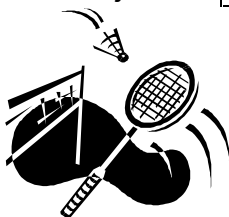
ZÁŘÍ

Příjmení a
jméno:

SALVETOVÁ Marie

Třída:

7.A

Záznam o zátěži

minut	1340
hodin	22
dnů	11
min./den	122

Datum	Den	Popis činnosti souvisejících s badmintonem	Doba zátěže [min]	Poznámka
		(např. běh, posilování, tréninkové utkání, turnaj, nácvik techniky)		
2.9.2012	1	Turnaj (Praha 5) - 5 zápasů á 25 min.	125	9. místo
		Turnaj (Praha 5) - 5x rozsvi. před zápasem á 15 min.	75	
5.9.2012	1	Rozsvička před během	10	
		Běh okolo školy	50	cca 8 km
8.9.2012	1	Rozsvičení v tělocvičně	20	na nářadí
		Nácvik techniky hra	30	
		Tréninkové utkání - bez počítání	30	s trenérem
11.9.2012	1	Rozsvička-posilování	15	
		1. tréninkové utkání ... 2-hra	20	s K. Novákem
		2. tréninkové utkání ... 4-hra	30	s V. Robovou
		Nácvik podání	20	s M. Kosem
▼				▼
•				•
•				•
•				•
•				•
•				•
▼				▼
25.9.2012	1	Posilování v tělocvičně	40	činky, rotoped
27.9.2012	1	Turnaj (Kolín) - 5 zápasů á 25 min.	125	12. místo
		Turnaj (Kolín) - 5x rozsvi. před zápasem á 15 min.	75	
30.9.2012	1	Rozsvička	15	
		Běh v terénu	40	s partou
Součet dní:	11		Součet minut:	1340

FORM-BP-TS-2013-004

ZÁZNAM O UTKÁNÍ V BADMINTONU

ŠKOLNÍ MEZITŘÍDNÍ UTKÁNÍ V BADMINTONU

dne 6. dubna 2013 (sobota)

PROPOZICE

1. hraje se podle "Školních pravidel badmintonu" - jako na hodinách TV
2. družstvo třídy tvoří: 8 žáků (4 CH + 4 D) + 2 náhradníci (CH+D)
3. hraje se: 1x 2HCH, 1x 2H-D, 1x 4H-CH, 1x 4H-D, 1x 4H-M
4. nikdo nesmí hrát ve dvou utkáních!
5. v případě stejného počtu bodů, rozhoduje lepší skóre

SOUPISKY:

7.A	»	Svobodová, Obešlová, Králová, Hrnčířová, Kujan, Šturc, Motejlek, Kos
8.B	»	Knyřová, Kudrnová, Melišíková, Hyllová, Jancák, Hrdlička, Čermák, Mareš

CHLAPCI

7.A	:	8.B
Šturc	:	Jancák
2	:	1
11	*	6
4	*	11
11	*	9
26	:	26

DVOUHRY

DÍVKY

7.A	:	8.B
Králová	:	Melišíková
0	:	2
2	*	11
7	*	11
*	*	*
9	:	22

CHLAPCI

7.A	:	8.B
Kujan Motejlek	:	Hrdlička Čermák
2	:	0
11	*	6
11	*	9
*	*	*
22	:	15

ČTYŘHRY

DÍVKY

7.A	:	8.B
Svobodová Hrnčířová	:	Knyřová Hyllová
1	:	2
2	*	11
11	*	9
5	:	11
18	:	31

MIX

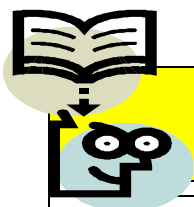
7.A	:	8.B
Obešlová Kos	:	Kudrnová Mareš
2	:	1
11	*	3
8	*	11
11	:	7
30	:	21

SOUHRN - BODY A SKÓRE

7.A	:	8.B
2	:	3
35	:	48
3	:	2
40	:	46
2	:	1
30	:	21
CELKOVÝ STAV:	:	7 : 6
Celkové skóre:	:	105 : 115

ZAPSAL: Mgr. Březina Daniel

Březina Daniel

ŠKOLNÍ PRAVIDLA BADMINTONU

(ideový návrh modifikovaných pravidel)

Školní upravená pravidla badmintonu, vypracovaná zkušeným hráčem nebo trenérem badmintonu, případně proškoleným učitelem TV, by měla žákům podstatně zjednodušit a zatraktivnit hru, měla by umožnit hrát badminton více hráčům v průběhu jedné vyučovací hodiny tělesné výchovy, měla by být srozumitelnější i nejmladší věkové skupině (žáci 1. stupně ZŠ) a současně by měla být atraktivnější i pro zbytek žáků - diváky. Dosáhnout uvedených předpokladů by bylo možné tím, že by školní modifikovaná pravidla upravovala např.:

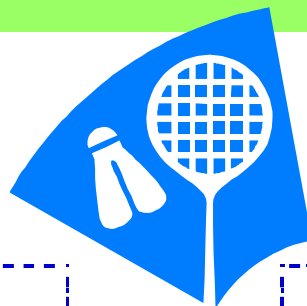
- hřiště – může být i zmenšené (umožní umístění více hřišť v jedné tělocvičně)
- počet hráčů – lze případně zvýšit, zvážit i „šestihru“ (trojice) a „osmihru“ (čtveřice)
- jednotná velikost hřiště pro dvouhru a čtyřhru (vícehru)
- pravidla – upravit a zjednodušit některé části (snadnější počítání a podávání, hrát na dva vítězné sety u 2H i 4H ...)
- zkrátit hrací čas – kratší (úpravou počtu bodů, např. do 11 bodů)
- míček – lze používat levné plastové nebo molitanové míčky, míčky s molitanovou nebo pěnovou hlavou
- při hře mimo tělocvičnu (venkovní hřiště) lze používat těžší míčky a v šeru i míčky fluorescenční (zářící)
- smíšená družstva – při turnajích jednotlivců mohou proti sobě hrát i dívky a chlapci
- při utkání mezi třídami mohou hrát proti sobě 8členná družstva – hra na dva vítězné sety, nikdo nehraje 2x (rozpis utkání a vzor zápisu mezitřídního zápasu – příloha 9)

Pravidla si může každá škola upravit podle svých možností a podle schopností organizátorů, kterými by měli být především učitelé tělesné výchovy, kteří by měli také následně s pravidly seznámit i žáky (například v rámci ukázky hry, promítání video záznamu z badmintonových utkání apod.). Hlavním cílem a smyslem úpravy pravidel badmintonu by mělo být, kromě uvedených výhod, i přirozené zvýšení zájmu o tuto hru. Zjednodušení pravidla by umožnilo, zařazovat badminton snadněji a častěji i při různých školních i mimoškolních akcích – výlety do přírody, školy v přírodě, projektové vyučování mimo školu, různé sportovní soutěže a školní olympiády, mezi školní sportovní soutěže apod. Vzorem a určitým návodem mohou být modifikovaná pravidla pro jiné druhy sportů, např. pro plážový volejbal, sálovou kopanou, přehazovanou.

Stručná školní pravidla by měla být sepsána a měla by být žákům školy k dispozici v přehledné tištěné podobě (jeden list formátu A5, max. dvoulist A5 – i s nákresy) i na internetových stránkách školy. Inspirací mohou být i příloha 2. 3 a 10.

V návaznosti na upravená školní pravidla mohou iniciovat učitelé TV výrobu vlastních záznamníků žáků (o tréninku, o utkáních apod. – viz příloha 8 a 9), což by určitě přispělo ke zvýšení popularity badmintonu a zájmu o badminton ve škole.

SOUČINNOST PŘI PROSAZOVÁNÍ ŠKOLNÍHO BADMINTONU

ŘED. ZŠ	Stručný popis činnosti				
Hlavní zaměření	... vytvořit zákl. podmínky a zázemí pro aktivní TV a badminton ... iniciovat účast v celopražských a celostátních projektech ... zaměřit se na kvalitní úpravy uč. osnov a plánů (bad. součást SH) ... podporovat organizování soutěží v badmintonu ve škole ... udržovat součinnost s ostatními školami v obci (společné akce ...) ... získávat pro rozvoj badmintonu i obč. sdruž. školy, rodiče a sponzory ... vliv má i výběr vhodných učitelů TV (zaměření i na "raketové" sporty) ... usměrňovat propagaci badmintonu v médiích a školním časopise				
Součinnost	UČ	VK	ŽÁ	MŠ	ZŘ
Poznámka	... závisí na zaměření ZŠ, sport. zázemím, počtu žáků, dislokaci ZŠ vliv má i celkový (osobní) vztah ředitele ke sportu (výběr uč. TV)				

Učitel TV	Stručný popis činnosti			
Hlavní zaměření	... koordinovat systematicky a trvale rozvoj zdravého sportování žáků ... projevovat zájem o zvyšování kvalifikace (trenérský kurz, semináře ...) ... snaha o doplnění své kvalifikace - znalost pravidel a hry vydat "rychlá a jednoduchá školní pravidla badmintonu" (spád hry ...) ... iniciativně organizovat badmintonové soutěže ve škole ... zaměřit se na podchycení žáků, majících vztah k badmintonu ... napomáhat rozvoji badmintonu i v rámci zájmové činnosti			
Součinnost	ŘE	VK	RŽ	ŽÁ
Poznámka	... závisí na velikosti ZŠ, preferování TV na ZŠ, osobním zaměřením ... rozvoj ovlivňuje i osobní vztah učitele k badmintonu a sportu			

ZČ (ŠD)	Stručný popis činnosti			
Hlavní zaměření	... zájmová činnost a školní družina jsou vhodné pro rozvoj badmintonu ... udržovat dobrou součinnost s učiteli TV (využívání MTZ, tělocvičny ...) ... projevovat zájem o sportování žáků (iniciovat zdokonalování hry ...) ... projevovat zájem o zvyšování kvalifikace (trenérský kurz, semináře ...) ... napomáhat při výběru vhodných vedoucích a trenérů badmintonu ... napomáhat při výběru vhodných vedoucích a trenérů badmintonu			
Součinnost	ŘE	UT	RŽ	ŽÁ
Poznámka	... závisí na zaměření školy, vybavení, počtu žáků, dislokaci školy apod. ... vych. ŠD by měli využívat při hrách v tělocvičně "dětský badminton"			

MŠMT	Stručný popis činnosti			
Hlavní zaměření	... vytvořit zákl. podmínky pro rozvoj TV na ZŠ (pedag., rozpočtové ...) ... iniciovat zapojení škol do sportovních projektů ... garantovat (dotovat) zapojení školy do celostátního projektu ... součinnost s ostat. organizátory projektů (Badmin. do škol - ČBaS ...) ... v součinnosti se zřiz. školy navýšit (přerozdělit) rozpočet na TV ... legislativně podporovat zvyšování kvalifikace učitelů TV			
Součinnost	ZŘ	VŠ	BS	SP
Poznámka	... řešit podporu celostátně - cílevědomě, systematicky, dlouhodobě vyhlásit příp. "sportovní" granty, včetně zaměření i na badminton			

ZŘIZOVATEL OBEC	Stručný popis činnosti			
Hlavní zaměření	... vytvořit zákl. podmínky pro badminton (hala, tělocvična, zázemí ...) ... koordinovat rozvoj tělovýchovy a sportování ve školách a obci ... dotovat (investič. i neinvestič.) rozvoj tělovýchovy a sportu v obci ... zaštitovat sport. akce v obci (soutěže v badmin. mezi školami ...) ... zpracovat koncepci podpory rozvoje tělovýchovy a sportu v obci ... věnovat pozornost výstavbě veřejných sportovišť v obci ... podílet se na koordinaci sport. a tělovýchovných akcí v obci a ZŠ			
Součinnost	MŠ	ŘE	BS	
Poznámka	... vytváření lepších podmínek pro sportování občanů v obci ... podmíněno zaměřením ZŠ (vybavením, velikostí, dislokací apod.)			

Český badmin. svaz	Stručný popis činnosti				
Hlavní zaměření	... podporovat snahy škol o vyhlášení badmintonových projektů ... v rámci možností podporovat badminton v ZŠ přes kluby (souč.) ... iniciovat zapojování škol do stávajících projektů (BdŠ apod.) ... napomáhat školám metodicky, příp. i materiálně ... maximálně propagovat běžící celostátní projekty v ZŠ ... maximálně propagovat běžící celostátní projekty v ZŠ				
Součinnost	VŠ	OS	OB	SP	MŠ
Poznámka	... závisí na aktivitě ved. školy (řed.) - vytvořit solid. součinnostní vztah ... vhodné je pověřit v ZŠ odpovědného prac. realizací projektu BdŠ				

Rodiče	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... podporovat snahu ZŠ o rozvoj TV (zavádění nových sportů a her)
	... dle možností se zapojit do vedení zájmových kroužků
	... napomáhat dětem při docházce na badm. - dávat najevo zájem ...
	... mater. a finanč. podporovat účast na badmintonu (jiných aktivitách)
	... vytvářet podmínky pro rozvoj pohybových aktivit i v rodině
	... vyžadovat po vedení školy častější zařazení badmintonu do výuky
Součinnost	UT VK VŠ OS
Poznámka	... závisí na zaměření školy, vybavení, počtu žáků, dislokaci školy apod. ... měli by vyvíjet tlak na vedení školy na zřízení badmintonového ZK

Žák	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... projevovat zájem o badminton (vyzkoušet si hru, přihlásit se do ZK ...)
	... požadovat na rodičích maximální podporu (zákl. vybavení, doprava ...)
	... spolupracovat s učitelem TV, vedoucím ZK (vychovat. ŠD)
	... naučit se základní pravidla badmintonu (originální nebo jen školní)
	... získávat pro badm. kamarády (kolektivní hra, soutěže mezi třídami ...)
	... přihlásit se příp. do závodního badmintonového klubu v obci
Součinnost	UČ VK RŽ
Poznámka	... badminton si budou vybírat většinou žáci pohybově nadaní ... vztah žáka k badmintonu ovlivní pozitivní atmosféra ve škole a doma

Občan	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... mít zájem na vybudování veřejných sportovišť (včetně badmintonu)
	... vytvářet tlak na místní samosprávu v podpoře sportu dětí a mládeže
	... aktivně se zapojovat do práce obč. sdružení podporujících školu
	... získávat pro rozvoj sportu (TV) sponzory, příp. sám pomáhat
	... spolupracovat se školou – dohled při školních akcích apod.
Součinnost	OS VŠ ZŘ
Poznámka	... veřejnost (občané) by měla mít možnost využívat i školní zařízení ... využít iniciativy rodičů s malými dětmi (sídlištní hřiště, spolky ...)

Ved. ZŠ	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... vytvořit základní podmínky pro rozvoj TV a sportování ve škole
	... podporovat iniciativu učitelů TV v podněcování rozvoje badmintonu
	... prosazovat cíleně zvyšování kvalifikace (kurzy, semináře, školení ...)
	... při prosazování rozvoje badmintonu působit na učitele, rodiče a žáky
	... zajistit efektivní využití tělocvičny žáky školy i v mimoškolní době
	... organiz. a koord. využívání sportovišť školy a veřejných sportovišť ... oslovit podnikatelské subjekty v obci (zisk mater. a fin. podpory)
Součinnost	ZŘ OS RŽ SP OB UT
Poznámka	... závisí na zaměření školy, vybavení, počtu žáků, dislokaci školy apod.

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... zaměřit spolupráci se ZŠ i na pomoc při rozvoji TV a badmintonu
	... podporovat cíleně zájmovou činnost (zajišťovat vedoucí ZK ...)
	... dle možností plánovat v rozpočtu i finance na rozvoj badmintonu
	... napomáhat vytvářet podmínky pro badminton (tělocvična, zázemí ...)
Součinnost	VŠ OB SP RŽ VK
Poznámka	... činnost závisí na celkové iniciativě OS ... na součinnost má vliv i vzájemný vztah OS s vedení školy

SPONZOR	
Stručný popis činnosti	
Hlavní zaměření	... podpora školy i obč. sdružení školy v rozvoji tělových. a sportu žáků
	... finanční pomoc směřovat na nákup vybavení pro badminton
	... pomoc zaměřit i na pronajímání hal a darování badminton. vybavení
	... podporovat ZŠ výrobou pomůcek pro badm. (stojany, lajnování ...)
	... pomoc při opravách vybavení pro badm. (stojany, lajny, nátěry ...)
Součinnost	VŠ OS BS VK ZŘ
Poznámka	... je nutné podchytit iniciativu zejména u rodičů žáků a přátel školy ... je potřeba využít i sponzorů obce (cestou zřizovatele)

Příloha 3